

744014
GYOMAENDRÓD, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRÓD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VIII. évfolyam 4. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2001. április

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT A HARMADIK ÉVEZREDBEN!

ÍME AZ EMBER

„Íme az Ember én vagyok,
az Atya hasonmása,
kit a maga képére alkotott
az Örökös Jelen Királya...

Íme az Ember én vagyok,
a teremtés koronája,
keresztfa alatt sárbahullt,
le a gonoszság mocsarába...

Akit Péter is megtagadott,
Cirenei verve segített,
S odafenn a Koponyák-hegyén
Lator s kapitány istenített...

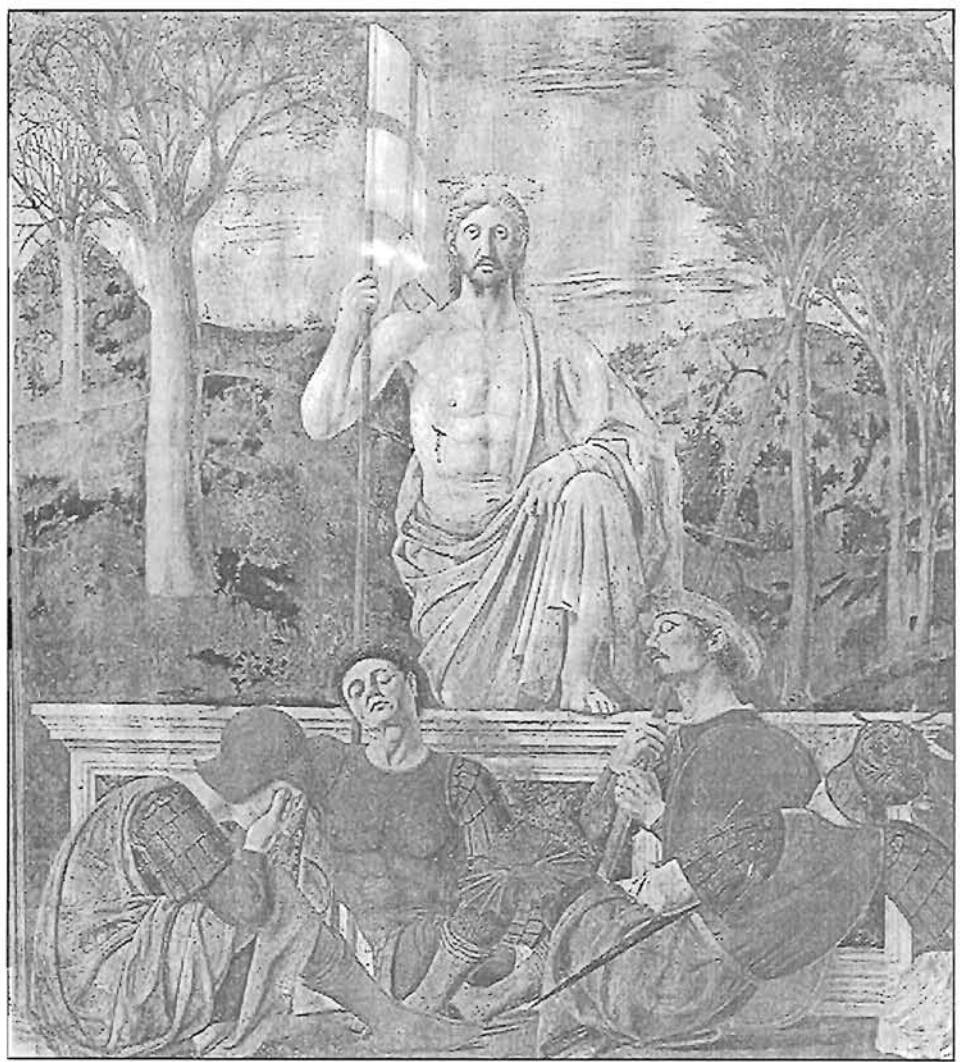
Íme az Ember én vagyok,
a meghalt és feltámadott Ember,
s az Atyának Egy-személy Fia,
Szentlélekkel teljesedetten...

Minden éhes kenyéradója,
Szomjúhozó itala s egyben
vigasztalás – szomorúságban,
béke-ága az ágyukkal szemben!”

Ősz hajú bús pennarágója,
az örökkön böjtös magyar sorsnak,
végigjáróm kálváriádat,
feltámadást remélve holnap,

sárból gyúrt szívem feléd nyújtom,
s álmaimat, szárnyukszegetten...
Légy az utolsó menedékem:
Ecce Homo! Íme az Ember!

Tímár Máté
1984. április 22.

A Keresztrefeszített, de Feltámadott Jézus Krisztus
örömeivel és dicsőségével kíván
Szerkesztőségünk minden Kedves Olvasónak
áldott Húsvétot.

Önök joga van tudni...

hogy mi mindenről döntött a testület március 29-én...

A polgármesteri beszámolóból megtudtuk, hogy aláírásra került a gázközmű vagyonnal kapcsolatos önkormányzatunkat megillető járandóság. Az összeg: 137 millió forint, amelyből készpénz átutalás 35 millió, a többi érték államkötvény formájában kerül átadásra.

20 fővel polgárörsg alakul a városban. Vezetőjük Szücs Ferenc lesz.

Az árvízkarosultaknak a város 400 ezer forintot juttat, a kedvezményezett település Gulács. Ezenfelül természetesen minden képviselő saját döntése alapján juttathat készpénzt és más adományt itthon vagy Kárpátalján élő karosultaknak.

Nagy értékű és fontosságú döntések voltak ezen az ülésen. Talán a legnagyobb értékű döntés a szennyvízcsatorna hálózat II-III ütem építésére vonatkozó ajánlati felhívás. A formai és tartalmi dolgokat a Duplex Kft bonyolítja, a közbeszerzési törvény szellemében, természetesen a testületi döntés értelmében.

A Gyomai II. sz. Általános Iskola meléképülete a szakértői vélemény alapján lebontásra ítéltetett. Önkormányzatunk céltámogatási pályázatot nyújt be, 61 millió forintos beruházási összegre, amelyből a kért támogatás 29 millió forint

A Gondozási Központ konyha bővítése, illetve nappali és átmeneti ellátás biztosításának támogatására is pályázat készül a Szociális és Családügyi Minisztérium felé. A beruházások végösszege 44 millió forint, a kért támogatások összege 25 millió forint.

A Kecskés zugi faház korszerűsítésére is elkészült a pályázat.

Rendeletben került szabályozásra a helyi sporttevékenység támogatása. A támogatás módjai: a sportlétesítmények fejlesztése, új sportlétesítmények építése, gyermek és ifjúsági sport, a nők, a családok, a hátrányos helyzetű csoportok, és a fogyatékosok sportjának támogatása, iskolán kívüli, önszerveződő sporttevékenység feltételeinek elősegítése. A támogatás a sportszervezet eredményességét is figyelembe vevő pályázati úton történik.

Jóváhagyásra került az idei év április 1-től érvényes vásári és piaci díjtétele. Az

átlagos emelés nem lépi túl az infláció mértékét (9, 33%).

A Gyomaendrői utak kezelői joga átadásra került a Gyomaszolg Kft.-nek.

Lakossági kezdeményezésre új buszmegálló lesz a Penny bevásárló üzlettel szemben.

A Rózsahegy Általános Iskola nevelőotthonos oktatási költségének fedezete jelenleg még nincs meg. Az összeg mintegy 1,6 millió forint, amelynek forrását mindenképpen meg kell szerezni, részben pályázati úton, részben az iskoláztatással kapcsolatos önkormányzati segélyek átcsoportosításával.

A Gyomaszolg Kft., ami tudvalévő a város kötelező feladatainak szolgáltatását végzi, (pld. fásítás, utak tisztítása, temetés, stb.) valamint az utóbbi időben az ipari parkkal kapcsolatos tervezési, szervezési tevékenységet. A nevének változtatását kérte a Kft. A névváltozás: Gyomaszolg Ipari Park Kft. Egy képviselő – jelen sorok írója – kérte a testületet, hogy a névváltozás terjedjen ki a város teljes nevére. Javaslat: Gyomaendrőd Ipari park és Szolgáltató Kft.

A javaslat indokaként elmondásra került, hogy az ipari park nevét a jövőben nem lesz szerencsés megváltoztatni (merthogy így nem maradhat). A marketing munka indul, hirdetni kell, prospektusokat kell készíteni, meg kell ismertetni a Gyomaendrőd város Ipari parkjának ajánlatait. A névváltoztatás nagyon fontos! Egy cég életében a névváltoztatás csak nagyon indokolt esetekben célszerű, hiszen ha a köztudatba (Internet, prospektus) bekerül egy név, ami ha jó márka, akkor annak a változtatása csak hátránnyal jár. Sajnos nem került támogatásra a javaslat, így a város ipari parkjának a jelenlegi neve egy majdnem fantázia név lett, aminek az idegen nyelvre való fordítása sem lesz könnyű, sőt kimondani sem! Valószínű, hogy lesznek az egyébként ipari park szolgáltatásai után érdeklődők között olyanok, akiknek el kell majd magyarázni, hogy mit is jelent a „Gyomaszolg” név a város neve helyett.

Módosította a testület a diszpolgári és Gyomaendrődért kitüntetett emléklapok adományozási rendeletét. Ennek következtében a „Kiváló pedagógus” cím helyett is a Gyomaendrődért emléklapok lesz adományozható. Tehát a módosítás értelmében

évente maximum 4 kitüntetett adományozható azoknak, akik a város fejlesztése, politikai, gazdasági, oktatási, kulturális, művészeti és társadalmi életében kiemelkedő eredményt értek el. A kitüntetéssel emlékérem, oklevél és pénzjutalom jár, ami 2001-ben 50 ezer forint/fő. A kitüntetett emléklapok ismételt adományozható, (minimum 5 évenként), és elhunyt személy részére is adományozható.

A diszpolgári kitüntetés évente maximum egy alkalommal adományozható. Kaphatja magyar vagy külföldi állampolgárságú személy. Átadására a polgármester jogosult díszközgyűlés keretében, hazánk vagy városunk kiemelkedő ünnepi évfordulóján.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület elnöke Farkasinszki Sándor kérelemmel fordult az önkormányzathoz, hogy az egyesület tervlati és folyó beruházási elképzelései megvalósításának érdekében használati jogot kapjon az önkormányzat tulajdonában lévő telekre. A kérelem részben és bizonyos feltételek mellett elfogadásra került.

Elutasításra került az Endrői Vásártér egy részére érkezett vásárlási igény.

Zárt ülésen került elfogadásra a Gyomaszolg Kft. múlt évi mérlege, ez évi üzleti terve. Annyi azért elárulható, hogy jó évet zárt a Kft., pénzügyileg stabil, és terveit minden mutatóban túl teljesítette. A könyvvizsgáló is jóváhagyó záradékkal hitelesítette a mérlegét.

A Vásártéri lakótelep egy házának lakói ismételt az önkormányzat segítségét kérték az épület felújítására. Sajnos az önkormányzatnak felújítási kerete jelenleg nincs. A legnagyobb baj az, hogy a ház lakói sem rendelkeznek annyi felújítási kerettel, hogy hitelképesek lennének. Feltétlen indokolt, hogy módosítsák eddigi gyakorlatukat, és sürgősen pótolják az eddig elmulasztott felújítási alap képzését, amit sajáterőként tudnának felhasználni bármilyen hitelkérelemnél. (Ez persze csak jó tanács e sorok írójától!)

Panaszokkal fordultak az önkormányzathoz az Október 6 lakótelep egyes lakói. Panaszuk jogos volt, de az orvoslásra az önkormányzat addig nem képes, amíg az ott lakók nem rendezik a hátralékukat, és nincs meg a lakók egységes pénzügyi akarata a közös helységek felújítására vonatkozóan.

Tudomásul vette a testület az ASZ vizsgálati jelentését az ivóvíz beruházás vizsgálatára vonatkozóan.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Múlt év november hónapban kérelemmel fordultunk Önök-höz, lapunk támogatására (csekkünket megküldve). Köszönjük mindazoknak, akik siettek anyagi segítséget küldeni.

Sajnos olvasóink egy részének – feltehetően - elkerülte figyelmét ez a kérelem. Ezért ismételt kérelemmel fordulunk azon olvasóink felé, akik még nem fizették ki újságunk támogatására szánt (2001 évi) összeget, azt minél előbb tegyék meg, hiszen lapunkat csak úgy tudjuk fenntartani, ha Önök segítenek bennünket. Viszonylag oly csekély összeg, amit kérünk! Hiszen az ezer forintnak majdnem a fele bélyegköltség!

Támogatásukat előre is köszönjük!
SZERKESZTŐSÉG

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrői és vidéki szervezetei május 14-én (hétfőn) du. 18 órakor a Blaha úti Közösségi Ház földszinti termében taggyűlést tartanak, melynek vendége **Isépy Tamás országgyűlési képviselő**, az Országgyűlés Mentelmi Bizottságának elnöke. Kérjük tagjain feltétlen megjelenését.

Felhívás!

A Magyar Vöröskereszt Gyomaendrői Területi Szervezete felhívja a segíteni akaró lakosság figyelmét, hogy a tiszai árvízkarosultak megsegítésére:

Pénzadományokat gyűjt.

A támogatásra szánt összeget a Takarékszövetkezet fiókjainál fizethetik be a 53200132-10002175 számú számlára a Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete részére árvízi adomány jelöléssel.

Adókedvezményre jogosító igazolást abban az esetben kaphatnak, ha az adószámukat, vagy adóazonosító számukat közlik.

Adomány fizethető a Vöröskereszt gyomaendrői irodájában is. (Fő út 3/1. Tel: 282-977.)

Tartós élelmiszereket, tisztálkodó szereket szintén az irodában fogadunk.

Kurilla Jánosné
VK. Területi vezető

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik bármilyen módon támogatták aláírásgyűjtési kezdeményezésünket.

Harrach Péter
Az MKDSZ társelnöke

Soltész Miklós
ügyvezető titkár

Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés megyei elnöke

Az Endrődiek Baráti Köre értesíti tagjait, minden itthon és távol élő szimpatizánsait, hogy MÁJUS 5-én, a Rózsahegy Napok keretében lesz Gyomaendrődön a következő találkozó. Ekkor kerül avatásra **TÍMÁR MÁTÉ** emlékért őrző bronz mellszobor. Az ünnepség 9 órakor kezdődik az Endrői Római Katolikus Templomban. Szent misét mond Iványi László plébános úr. Ezt követően a Ligeti iskolában folytatódik az ünnepség, majd ebéd a Domszögön. Az ebédet igénylők feltétlenül jelezzék részvételüket: 66 386-323, vagy Fülöp Imréné 284-435 telefonján, vagy írásban, 5502 Gyomaendrőd Damjanich u 15.

A Baráti Kör Vezetősége az itthon és távol élő érdeklődőket nagy szeretettel várja.

Tájékoztató a Békés Megyei Területfejlesztési programról

Domokos László országgyűlési képviselő, aki a Békés megyei Területfejlesztési Tanács elnöke, két munkatársa Orosz Zita és Tárnai Hajnalka ügyvezető igazgató közreműködésével március 7.-én szokatlanul nagy létszámú érdeklődőknek tartották meg tájékoztatójukat a 2000 évi megvalósult és a 2001 évi területfejlesztési programokról.

Nagy érdeklődés volt a vállalkozók részéről, mind az ipari, mind a mezőgazdasági és kereskedelmi szektorból. A polgármester rövid bevezetője után Domokos úr mindenki számára jól érthető tájékoztatót adott a megye, a kistérség, és azon belül Gyomaendrőd vonatkozásában.

Feltétlenül kiemelendő az a szemléletbeli és gyakorlati változás, hogy a területfejlesztési tervezés nem arra irányult, hogy mire van pénz, hanem arra, hogy mit kell megvalósítani ahhoz, hogy vonzó, innovatív beruházások valósuljanak meg megyei szinten. Hangsúlyozásra került, hogy az üzleti tervek, fejlesztési tervek készítésénél, amellyel, hogy reálisak és megvalósíthatóak legyenek, arra is figyelemmel kell lenni, hogy merre megy a világ. Vagyis a béreknek emelkedni kell, a tudás alapú gazdaságnak kell kialakulnia, ami a humán, emberi munka felértékelődését jelenti. Továbbá a képzés, a számítástechnika fontosságára, az egészségügy és szabadidős programok és befektetési lehetőségek kerültek részletesen ismertetésre.

Pályázati felhívás

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület pályázatot ír ki: „**Az endrői Tímár Máté**” címmel Tímár Máté írói munkásságának nyelvi és/vagy stilisztikai elemzését bemutató dolgozatokra.

A pályázat célja, hogy a gazdag endrői tájnyelvi elemek- ragadványnevek, tájszavak, földrajzi nevek, szólások, közmondások; hangtani, szótani és mondattani jelenségek – írói művekben való megjelenését a diákok megismerjék.

A pályázaton részt vehetnek az alábbi települések középoktatási intézményeinek hallgatói: Békéscsaba, Dévaványa, Gyomaendrőd, Mezőberény, Mezőtúr, Szarvas, Szeghalom.

A kuratórium 10-20 oldalas dolgozatokat vár.

A sikeres pályamunkák között összesen 50,000.-forint kerül pályadíjként kiosztásra.

A pályamunkák beküldési határideje: 2001. április 15.

Cím: Rózsahegy Kálmán Általános Iskola Igazgatósága. 5502. Gyomaendrőd, Népliget u. 2.

Érdeklődni lehet a: 06 66 283-938-as telefonon, vagy e-mailen: endrodiiskola@bekesnet.hu

Ladányi Gáborné
igazgató

A legsikeresebb dolgozatot újságunkban folyamatosan közzé tesszük!

Nagylapon az idők otthona udvarán a XXI. század emlékére 21 emlékfát telepítettek Jakus Imre önkormányzati képviselő vezetésével, melyen részt vettek a város polgármestere, jegyzője, kertésze, egykori tanyai tanítója Márton Gábor, aki 23 évig tanított az iskolában, Gellai Józsefné intézményvezető, két hölgydolgozó és két férfi alkalmazott

Az Endrődiek Baráti Köre és a Honismereti Egyesület által az endrői városrészen lévő Hősök Emlékművének felújításához adományokat gyűjt. Kérjük mindazokat, akik e nemes célért anyagi áldozatot hozni hajlandók, azt a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány, Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett 5320015-11042095 számú számlájára fizethetik be. A csekkre írják rá: Hősök Emlékműve felújításához.

Az adományozók nevét lapunk nyilvánosságra hozza.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,
új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Ronyecz Pál

Jászsószentgyörgy
1935,

Gyomaendrőd
2000.

Mindkét szülője özvegyként 2-2 gyermekkel kötött házasságot, melyből született Pál. Idősebb testvérei közül egyik már nem él.

Az elemi iskolát szülőhelyén végezte, végig kiemelkedő tudással, szorgalommal. Minta diák volt. Azonban negyedikben csaknem végzetes balesetet szenvedett. A hadi események során egy elhagyott kézigránát kezében robbant fel. Isteni szerencse, hogy csupán három ujját veszítette el. Szerencsére játszótársai nem sérültek meg. Jó képessége, de a balesete is magasabb iskola felé irányította. Így került 8 általános után Ceglédre, gimnáziumba. Nem vallott vele szégyent a falusi iskola. Végig kitűnő előmenetelű és példás szorgalmú volt. 1953-ban az érettségit is kitűnően végezte. Budapestre az Eötvös Lőránd Tudományegyetemre került. A matematika-fizika szakot választotta. Sikeres évek után 1957-ben szerzett diplomát.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Gyerek kora óta a természet, a vizek világa, a horgászat megszállottja volt. Így esett választása a vízben gazdag településünkre, ahol beteljesedhetett gyermekkori vágya. Kétévi tanítás után Darvas Tibor igazgató helyettesé választotta a már súlyos beteg Balogh Bálint utódjaként. Ettől kezdve nyugdíjba vonulásáig nagy szorgalommal végezte teendőit. A működése alatt Tömösvárné, Fekete Antal, Kovács Béla igazgatókat is munkájukban elismerésre méltón segítette.

Itt nemcsak jó munkahelyet, de hozzá méltó feleséget is talált Takács Eszter tanárnő személyében. 1960-ban kötöttek házasságot, melyből két gyermek született; Anikó, aki MALÉV légi utaskísérőként, és Zoltán, aki gazdaszásként dolgozik a helyi földhivatalban, felesége postatiszt. Házasságukból született a rajongásig szeretett unoka. Most 3 és fél éves, Ő volt a nagyapa védangyala annak súlyos, hosszú betegségében.

Kiváló szaktanár volt. Tanítványai közül több jó képességű fizikus lett. 1975-ben munkája elismerésül az „Oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntetést kapta. Fialat éveiben Gyoma és Endrőd pedagógusainak „derbijén” többször voltunk ellenfelek, de soha sem ellenségek.

Most midőn e sorokat írom, el kell mondanom, hogy három gyermekemnek volt rajongásig szeretett tanára a gimnáziumban. Köszönő szavaim legyenek hálám kifejezői.

Nyugdíjazásakor Dr. Kovács Béla igazgató meleg, elismerő szavakkal köszönt el volt kiváló munkatársától.

Az annyira várt és óhajtott boldog nyugdíjas évekből sajnos semmi nem jutott osztályrészül. Előbb szemműtét akadályozta, hogy felhőtlen pihenést a várt kedvenc szórakozásának áldozza, majd szervezetében a gyógyíthatatlan kór kezdett munkálkodni. Kétévi súlyos betegség után, 2000. december 16-án örökre lehunyta szemét.

Kiváló tanárt, értékes vezetőt, örök hűségű férjet, jóságos, gondos apát, házastársat, rajongásig szeretett nagyapát vesztett halálával városunk.

Legyen békés nyugalma! Emlékét szívünkben őrizzük.

Márton Gábor

SHIRCHADÁS & band
..... holland gospelkórus

KONCERTJE AZ ENDRŐDI TEMPLOMBAN
MÁJUS 4-ÉN, PÉNTEKEN ESTE
19 ÓRÁKOR LESZ.

METÁL STOP
VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Régi utcák, utcanevek Gyomán - IV.

Egy kis „nyúlfarknyi” utcával folytatjuk kalandozásainkat a régi gyomai utcák között, mégpedig a mostani **Batthyány utcával**. E nevet 1906-ban kapta, eladdig Dob utca volt a neve. Hiába, no! Az első felelős magyar kormány mártírhalált halt miniszterelnöke, ennyire becsültetett, egy kis közre. Az 1816-os térképen is még jól láthatóan itt egy nagy árok volt, ami a „kisirét” áradások utáni vizét vezette bele az akkor még élő, község alatti Hármaskörösbe. Ez olyan kettős hasznosítású fok volt. Áradáskor kijött a víz belőle, szétterült a Kis és Nagyréten (ez utóbbi keletre terült el a mostani-hajdani fattyasi legelő szélébe) Majd, úgy ahogy jött, visszahúzódott a víz a Körösbe. A sok hal kint maradt, s volt mit összefogdosni. A vizenyős rét még sokáig kiváló sertéslegelő volt. A mostani Mikszáth utca tájékán még a 19. század végén is csürhejárás volt. A Dobó István utca és Batthyány utcasarki háztól két házzal a Mirhó fele volt hajdan a „**Vadmacska**” vendéglő. A páskomi és nyilasi gazdák betérője befele jövetbe, kifele menetbe. Egy-két három nagyfróccs, hosszúlépés ki mit s mennyit bírt el, közben híreket cseréltek a községből, s a nagyvilágból.

A **Körgát utca**, hajdan Nap utca volt 1883-ban, majd 1931-ben Garzó Gyula utca lett, az emlékezetes élet református lelkipásztorunkról, aki igen nagy háttal volt Gyoma egyházi, társadalmi, közéleti, politikai életének fejlődésére. Garzó Gyula volt templomfelújító, iskolaépítő, a neveléshez fűződik számos – még ma is fennálló – Gyoma külső képző alakító köz- és magánépület létrejötte. Kár, hogy az utcanev rendezésekor nem kapta vissza az ő nevét megillető helyet, a néhai boldog emlékü nagytisztelendő úr.

Innen a „Felső riszrűi” átváltunk az „Alsó-riszre”. A réges-régen elfeledett „Dancza árkárú” hajdan ismert „Dancza innen, Dancza hátra”. Az 1860-as évekig négy „egyházi” szedte az „ágy, vagy párbírt” a hívektől. Az egyház irattárában fellelhető „lajstromok” szerint volt „Mirhóháti, Mirhóinnyi, Danczainnyi, Danczaháti lakosok. „Kimutatása”.

Hantoskerti utca ma is van, de az eredeti Hantoskerti utca a mostani Körrösi Csoma Sándor utca volt. 1851. Hantos kert utca, 1883. Hantos utca, 1906 Hantos utca. Az utca a hajdani Hantos kertbe vezetett.

A **Pósa Lajos utca** Halász utcának van feltüntetve 1851-től, nyilván az ott lakos halászattal foglalkozó lakosokról. Pósa Lajos utca lett 1931-től

A **Bercsényi Miklós utca** 1851-től Salétrom utca volt. Nem lehetetlen, hogy itt salétromfűző mesterséget űző családok lakhattak s innen az utca elnevezése.

Az **Achim L. András utca** 1851-től Városház utca, 1883-ban és 1906-ban is e néven szerepelt. 1906-ban Üveg utca, majd 1931-ben Csaba vezér utca lett. Amúgy a köznyelvben csak Holler utcája volt.

Néhány felszínen talált régészeti anyag s a visszaemlékezésekhöz származó adat alapján alaposan feltehető, hogy a Hantos-kert elejétől a Mirhóig s déli kiterjedésében pedig néhány száz méterre terült el a **középkori Gyoma falu**. Utóbb felsorolt utcákban lakó telektulajdonosok is bizonyosan felfigyelhetek arra, hogy emésztőgödör- épületalap ásás, egyéb beásások alkalmával világosszürke, porhanyós a talaj. Sok benne a csont, csonttöredékek, égett földdarab, paticsfal töredék, különböző színű edénytöredék.

Az **Álmos utca** 1851, 1883-ban Ákász fás útsza, Akáczfás utca, 1906-ban Széna utca. Ismeretlen számomra mikor lett Álmos utca.

Szabó Dezső utca 1851-től Edényes utca volt. Talán az ott lakó „edényes mesterekről”, fazekasokról? Ez helytörténeti kutatás tárgya lehetne.

Mátyás király utca 1906-ban is még Kis templom utca, a római katolikus templomról. A negyven ötven éve törzslakosok csak „Kis templom uccája” néven emlegették.

Árpád utca 1851-től 1906-ig Újvárosi utca volt. A sarkon lévő boltról „Glück utcájának” is ismerték. Később ugyanerről a boltról, de már más tulajdoni viszonyok következtében „Ruházati bót uccájának” mondták. Újvárosi utca nyilván azért lehetett, mert a belterületi bővüléssel erre fele is osztottak telkeket.

Attila utca volt Holt-Körözs utca 1851-től, 1906-ig. Ekkor már „Kis pék utcája”, egy Kis nevű pékmesetről. Holt-Körözs utca meg azért volt hajdan, mert a Körözsnek egy le-

fűzött fattyúága az utca végibe volt.

Fegyvernek utca már 1851-től e nevet viselte. Feltételezésem, hogy ide Gyomára később települt lakosok kerültek. Tekintve a Mirhóháti-Fegyvernek „elmentet”, lásd „Mirhóháti ne menny arra botot ad,” s „Fegyvernek ne menj arra megvernek!” A XVIII. Század elején a r.kat. földesúr Fegyvernek községből (ma Jász-Nagykun-Szolnok vm.) sok református családot elűzött, s helyükre r. kat. németeket telepített. Esetleg azok közül jöttek ide többen. Az ilyen jellegű utcanevadás nem ritka a magyar településtörténetben. Majd elfelejtettem, hogy az elfeledhetetlen korszakban Micsurin utca is volt. (Endrődön még ma is van Micsurin utca! Szerk.)

Cs. Szabó István

Kései virágok

Nálunk mese-emlékek járnak:
bársonyos fényű, meleg álmok,
nyáremlékü, szókesugaras
összel nyíló csodavirágok.

És beragyogja a hideg éltünk,
mint vén kolostort a szent ének,
s megifjulnak, csodákat várnak
az elfáradt öreg legények.

Vágyva várjuk a komor estét,
mint aki a mátkáját várja,
s elfeledt dalunk vad hangjától
visszhangzik a múlt éjszakája.

Milyen furcsa, hogy kivirágzik
régi kedvünk bokrétejára,
de mi lesz, ha álomszirmait
dér lepi be vak éjszakára?

Hogy halnak meg sarjűvirágú
tavaszt érző vénlegény-kedvek,
s milyenek lesznek az álmatlan,
koromsötét, mogorva estek?

Higgyünk mesében, hogy...volt egyszer
életünknek oly csodafája,
melynek dárben, ködben és fagyban
nyílt, pompázott mesevirága!

Márton Gábor

Mindent egy helyen a Piktör Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.

(telefon: 66/283-079)

Déaványa, Árpád út 47

(telefon: 483-318)

Kapható:

Festékek, Lakók, ecsetek,
Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.
Padlóburkoló lapok minta után,
hozza ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő,
TIKKURILA Szómitógépes szinkeverés.
Több mint 2001 színből választhat!

Katolikus oldal

ÁPRILIS HÓNAP ÜNNEPEI

- 1. vasárnap:** Nagyböjt 5. vasárnapja
8. vasárnap: Virágvasárnap
 12. csütörtök: Nagycsütörtök
 13. péntek: Nagypéntek
 14. szombat: Nagyszombat
15. vasárnap: HÚSVÉTVASÁRNP
16. hétfő: HÚSVÉTHÉTFŐ
22. vasárnap: Húsvét 2. vasárnapja
 23. hétfő: Szent Adalbert püspök, vértanú
 24. kedd: Szent György vértanú
 25. szerda: Szent Márk evangélista
29. vasárnap: Húsvét 3. vasárnapja
 30. hétfő: Szent V. Piusz pápa

Krisztus virágunk,
 Szép termő águnk,
 Feltámadt Krisztus! Vígadjunk!
 A bűnből mink is támadjunk!

Dicsőség legyen
 Istennek égben!
 Feltámadt Krisztus! Vígadjunk!
 A bűnből mink is támadjunk!
SzVU 89 (Sík Sándor)

A hét első napján kora hajnalban az asszonyok kimentek Jézus sírjához, s magukkal vitték az előkészített illatszereket is.

A kő el volt hengerítve a sírtól. Bementek, de az Úr Jézus testét nem találták.

Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, amikor két férfi jelent meg mellettük, ragyogó ruhában.

Ijedtükben a földre szegezték tekintetüket. De azok így szóltak hozzájuk: „Miért kerestek az élőt a halottak között? Nincs itt, feltámadt. Emlékezzetek vissza, mit mondott nektek, amikor még Galileában járt: Az Emberfiának - mondta - a bűnösök kezébe kell kerülnie, fölfeszítik, de harmadnapra feltámad.” Erre eszükbe jutottak ezek a szavak.

A sírtól visszatérve mindezt hírül adtak a tizenegynek és a többieknek.

Mária Magdolna, Johanna és Jakab anyja, Mária, s néhány más, velök levő asszony hozta a hírt az apostoloknak, de azok üres fecsegésnek tartották, és nem hittek nekik.

Péter azonban menten a sírhoz futott. Benézett a sírba, de csak a lepleket látta ott. Igen elcsodálkozott a történeten, és hazament.

Lukács 24, 1-12

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. Keresztút nagyböjtben: péntekenként 6 óra, vasárnap az esti mise előtt.

Nagyböjti lelkigyakorlat Endrődön és Hunyán: április 5-6-7-én, csütörtök, péntek, szombat. Vezeti: Stanislaw Starostka. Kezds: Hunyán 16, Endrődön 18 órakor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
 április 8-án és 22-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunva

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor. Nagyböjtben keresztút péntek reggel a 8-as mise után. Nagyböjti lelkigyakorlat: április 2-3-4, hétfő, kedd, szerda, este 6 óra. Vezeti: Iványi László endrődi plébános

A nagyhét és Húsvét templomainkban

	Endrőd	Hunva	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagycsütörtök, utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek keresztút	9	16.30	17.30
az Úr szenvedése	15	17	18
Nagyszombat szentsír adoráció	8-18	9-15	9-17
Vigília, feltámadás miséje, körmenet	18	15	17.30
Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10. 18	8	10
Húsvéthétfő	10. 18	8	10

Bérmálás Endrődön

2001. október 14-én délelőtt 9 órakor Endrődön bérmálás. A bérmálás a keresztény nagykorúság szentsége, ezért komolyan fel kell rá készülni.

Feltételei:

- A bérmálandó meg van keresztelve, és már volt elsőáldozó (korábban, nem az idén).
- Alsó korhatár: betöltött 13. életév. Felső korhatár nincs, ezért kérjük, hogy jelentkezzenek felnőtt fiatalok, vagy a bérmálásból annak idején kimaradt idősebbek is!
- Megfelelő előkészület, oktatás, iskolásoknál rendszeres hittanra járás. A bérmálkozás előtt külön felkészítő oktatást is meghirdetünk, melyet később fogunk közzé tenni.
- Vasárnapi rendszeres templomba járás.

Megalakult a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Békés Megyei Szervezete

Gyomaendrődön,
2001. március
3.-án megalakult a
Magyar Kereszténydemokrata
Szövetség

Azzal, hogy az MKDSZ Békés Megyei Szervezete megalakult, ez azt is jelenti,

(MKDSZ) Békés megyei szervezete.

Az MKDSZ Békés megyei elnöke Császárné Gyuricza Éva, titkára, Szabó Zoltánné. Megválasztották még a megyei választmány 9 tagját, akik közül Gyomaendrődöt Gyuriczáné Szabó Erzsébet, Iványi Sándor, Koloh Elekné, Talán Mátyás - Körösladányt Botos Jánosné, - Battonyát Daróczi János, - Szarvas Dr. Pozsgai Elemér, - Szeghalmot Szmola Imre, - Hunyát Szabó Bálint képviselik a megyei választmányban.

Az ünnepélyes alakuló ülésen részt vettek a megyei alapszervezetek képviselői, és természetesen a legnagyobb létszámú alapszervezet tagsága Gyomaendrődről. Az alakuló ülésen az országos elnökséget **Csépe Béla Kormányfőtanácsos, az MKDSZ alelnöke** képviselte, eljöttek még a **Jász Nagykun Szolnok megyei elnökségből az MKDSZ megyei elnöke Battyányi József úr és a titkár asszony Kaló Istvánné.** Megtisztelte jelenlétével az alakuló ülést Szarvas város plébánosa **Réthy István apát-plébános úr.**

Ez alkalommal a megyei szervezet elnök asszonya beszélt az MKDSZ jelenlegi helyzetéről, szerepéről. Beszédéből idézet:

„A magyar kereszténydemokrácia hál Istennek, jelen van a magyar közéletben. Ott vannak a Parlamentben képviselőink, akik nap-mint nap a törvényhozásban megjelenítik, érvényre juttatják a kereszténydemokrácia alapelveit. Hogy melyek ezek? Perszonalitás, szubszidiaritás, és szolidaritás. Két kereszténydemokrata miniszterünk van jelenleg a Kormányban a két kereszténydemokrata miniszterünk olyan területek felelős vezetői, mint a szociális és családügy és az egészségügy. Intézkedéseik, törvényjavasataik szinte minden magyar állampolgárt érintenek. Nap-mint nap hallhatjuk a tv-ben, olvashatjuk az újságokban Harrach Péter és Mikola István miniszter urak rendkívüli következetes, a társadalmi igazságos-

ság megvalósítását célzó intézkedéseiket, törvényjavasolataikat.

Szervezetünkről elmondom, mert talán érdemes tudni, hogy az MKDSZ civil szervezet, tehát nem párt. Tevékenysége, országos méretű. Az egyesület tagja lehet minden magyar állampolgár, aki elfogadja, és munkájával támogatja célkitűzéseinket. De azonnal hozzá is teszem, hogy nagyon határozott ideológiát képviselünk, az összeurópai kultúra, a keresztény etika és világnézeti értékrend alapján egy igazságosabb, magyar társadalom építése a célunk. Tehát nem a demokrácia egyik alfaja a kereszténydemokrácia, nem a keresztények demokráciájáról van szó, hanem az egész nemzet javát, a közjót akarjuk érvényre juttatni. Ez nagyon lényeges momentum, és milyen csodálatos a magyarnyelv, ezt azzal is kifejezhetjük, hogy egybe írjuk ezt a szót, hogy kereszténydemokrácia. A kereszténység 2000 éves értékeiből, a legfontosabbak: az élet és személyi méltóság tisztelete, (perszonalitás), a családközpontú, szociális közgondolkodás kialakítása, a közélet tisztasága, a közjó szolgálata. A közéletben, a gazdaságban elősegítjük az emberek egymás iránti felelőségét, azon munkálkodunk, hogy az erkölcsi elvek érvényesüljenek. Működésünkkel az ország gazdasági, kulturális, szociális problémáinak kezelésében részt kívánunk venni

Mindenképpen megemlítem az országos méretű aláírásgyűjtési akciókat, amely napjainkban folyik. Reményeink szerint márciusban fogja tárgyalni a Kormány a vallásügyi törvényt. Az aláírásgyűjtésre azért van szükség, mert szeretnénk, ha a száz-húsz ezer aláírás kellő súlyt adna törekvéseinknek, ami szerint: a vallásszabadsággal senki ne élhessen vissza, ne működhessen egyházként, felekezetként, vallási közösségként olyan szervezet, amely gazdasági, politikai, vagy pszichikai befolyásolás céljából alakult, és a társadalomra veszélyes romboló szekták tevékenységét korlátozzák, vagy tiltásák be!

hogy szeretnénk megnyerni, a morálisan tiszta, és célkitűzéseinkkel egyetértők minél szélesebb táborát, akik velünk együtt azért hajlandók dolgozni, hogy Kormányunk a 2002.-es választásokon stabilan megmaradjon, és folytathassa országépítő munkáját a mi közreműködésünkkel.”

Csépe Béla kormányfőtanácsos előadásában részletes elemzését adta a rendszerváltozás éveinek, 1990-től napjainkig. Kitért a Kiszgazdapárt jelenlegi válságára, reményét fejezte ki, hogy ez nem lesz hatással a kormány működésére. Hangsúlyozta, hogy a gyomaendrődi kereszténydemokraták, amikor 1997-ben elsők között egységesen kilépett a KDNP-ből s teljes tagságával az akkor alakuló MKDSZ soraiba lépett, „jó iránytűt használt”. A szervezet négy éves működése során több olyan eredményt hagyott maga mögött, amely példaként szolgálhat más szervezeteknek.

Az MKDSZ Szolnok Megyei elnöke gratulált a megye megválasztott szervezetének, örömét fejezte ki, hogy ez a szervezet is „hozzájuk hasonlóan” nem a megyeszékhelyen alakult meg, hanem a legerősebb alapszervezet székhelyén. Jó munkát kívánt a megyei szervezet minden megválasztott tagjának.

Ezt követően **Réthy István atya** – a Tőle megszokott magas színvonalú – felszólalásában a kereszténydemokrácia történetéről adott rövid ízelítőt, és hangsúlyozta, hogy a munka mellett szükség van tudásra is, és felajánlotta, hogy egy előadás sorozatban szívesen mutatja be a kereszténydemokrácia történetét a kezdettől napjainkig.

Réthy atya felajánlását a megyei elnök megköszönte és kérte, hogy a legközelebbi összejövételkor kezdje meg oktató-nevelő munkáját.

Az alakuló ülést befejezve a résztvevők baráti beszélgetés közepette fogyasztották el frissen sült pogácsát.

Császárné Gyuricza Éva

Czer év magyar történelmének eseményei

Történelmi eseményeink során most nemcsak az első nagy tragédiájához érkezünk, melyet a tatárjárás-ként jegyzett fel a történelem.

Szent László uralkodása után ismét egymást követték a királyok, rövid idejű uralkodásuk alatt az ország az egymással civakodó főurak és oligarchák kezébe került. IV. Béla uralkodása első éveiben, 1241-42-ben történt a tatárok (mongolok) pusztítása. 1240-ben már híre járt, hogy a mongolok Kievet elfoglalták. Béla rögtön az északkeleti határ megerősítésébe fogott. Az ország rendjei a tatárok közeledtét rémhírnek tartották. A király 1240 telén. Budán országgyűlést tartott a védelem megszervezésére. 1241. március elején Batu kán roppant seregével a Vereckei hágóhoz érkezett. A mindent eldöntő nagy csata Muhi pusztán következett be. A Hernád által már megnövekedett Sajó sárosan mocsarakat képezve hömpölygött a Tisza felé. Nyugati jobb partján széles síkság terült el; a muhi pusztán. A balpartot a Hegyaljával összefüggő dombos erős kiágazásai szegélyezték. A magyar sereg a sík, egészen belátható rónán ütött tábor. Béla maga vezérkedett. A tragédia, az összeomlás április 11-én következett be. A mongolok felgyújtották a sereget körülvevő székertá-

bort, s nyilak ellen nem volt védelem. Béla már csak a menekülésre gondolhatott. A tatár hordák 1242-iki kemény télen, a Duna jegén átkelve elfoglalták Pest után Budát, elözönlötték az Alföldet. Bevették Esztergomot, bár a várral megbirkózni nem tudtak. Rommá tették Nagyváradot, Perget, Csánadot. A pusztításnak, melyben több tízezer ember lelete halálát, az adott véget, hogy Oktán főkán meghalt. S mivel Batu pályázott a rangra elvonult az országból. IV Béla királyunk, - aki addig Spalatóban (ma Szplit) Taru várába menekült, - hazatért s nekifogott országának újjáépítéséhez.

Képeink:

A tatárok betörését ábrázolják a Türoczi krónikából.

A Képes Krónikából egy miniatúra ábrázolja a tatárok betörését az országba.

Than Mór: IV Béla menekülése a tatárok elől c. festmény, melyben a búcsú fájdalmas pillanatát örökítette meg a művész

Fényképünk a csata helyén emelt emlékművet mutatja, melyet a hálás magyar nép emelt örök mementőként az utókornak. (Ha arra jár, nézze meg a hős magyarok emléke előtt. Megközelíthető a 35 főút és Muhi felé vezető út elágazásánál)

Jön a tatár!

I. Fejezet

Gyermekkorom kedvenc emléke fűződik nagyapámhoz, Nagygyura Timár Mátyáshoz. Mikor a morzsolás következett, és leült a morzsolószékre, mi kéttucatnyi unoka megszálltuk a kemence környékét, és némán vártuk a mesezsilip megnyitását:

... A régi Endrőd, akkor még „Kapolnas”-nak nevezték kicsi templomkaja után, a Körös közelében volt, közelebb Szarvashalomhoz. Hatalmas területű nádas borította a Körös kanyargó medrét. A magasabb részen volt a „telep”. Paticsanyagú agyagból és szalmából kevert sár volt a házak fala. A telepen „látófa” létesített kapcsolatot a telep és a legelők között.

1241 tavasza volt. A Körös melletti legelőkön a fű szépen sárgult már. A télen lefogyott, megsoványodott marhák a tavalyról maradt szénaszalakat felcserélve már a friss fűből haraphattak. A telep tűzhelyéről füst gomolygott a tiszta égre.

A férfiak lóháton a gulya és a nyájak körül örködtek. Többen a nádat figyelték, ahonnét éjszakánként farkasok törtek a pihenő állatokra. Egy fiatal üszőt alaposan meg is martak. Most azt forgatják a tűzhely nyársrúdján.

Az asszonyok és a telep őrzésével otthon maradtak közül egy legény, Péter komótosan fellépdelt a látófára, hogy a pásztorok állását kémlelje. Mindent rendben talált. Éppen lekászálódni készült, amikor északnyugat felől vágató lovascsapatot pillantott meg. Mire az állandó figyelés, meg-megállás közben leért a magas fa hágcsóján, már tisztán látta a közeledőket, akik kék-fehér csíkos lobogóval egyenesen a telep felé tartottak. Túr irányából érkeztek. Péter kiáltására valami tíz asszonyféle, meg három legény került elő a szállások és a nyársaló irányából. Utolsónak egy öreg sánta férfi is előbicegett a tűzhöz legközelebbi kalyibából. Eddigre a jövevények is már négy-öt nyíllövésre közelítették meg a telepet. Most már tisztán látszott, hogy katonák.

Béla Úr véres kardját hozták, magasra feltartva mutogatták. A gözölgő testű, habos lovak párát fújtak orrlukaikon. Meg sem álltak, csak kocogóra csendesítették vedlőszőrű paripáikat és torkuszkazadtából ordították a báméskodók felé:

- Rákushoz! Fegyverükkel! Támadu tatáru!

Azután a sarkantyúba kapott lovaikkal vágatban kanyarodtak nyugatnak, Szarvas-halom irányába.

Péter újlag felkúszott a látófára, de már sietve, macskaügyességgel, és már a legfelső ágra felfüggesztette a dobót, és pogányul püfölni kezdte egy bunkós végű csontverővel, melynek gömbje bőrrel volt bevonva. A dob tompa puffogása riasztóan hatott. Hamarosan lovasok indultak meg a gulyák és a nyájak irányából. A lóról szállva a látófához igyekeztek, ahol a Péterrel beszélgető sánta

Egyed és a három legény körül az asszonyok, gyerekek valóságos csődületet alkottak.

Kurta idejű tanácskozást kezdtek.

Péter elmondta a látottakat, hallottakat, aztán a telep közepén felállított nyársalónál falatozni kezdtek a sült üsző húsából.

Egyed rendelkezett:

- Tarcsu, Kászon, Edömér, Vojta, Kete, Mart, Bénye, Turul, Árpú... - hosszasan mustrálgatta az ott lévőket, s kevés fontolgatás után buggyant ki a szájából a tizedik név: - Tárkony. Aztán megbolydult a telep. Készülődés kezdődött.

Még alaposan fenn volt a nap Szarvas-domb felett, mikor tarso lyosan, fegyverzetten, útravalóval felbattyúzva a tiz levente, öleléssel búcsúzott a maradéktól. Mind lovon voltak, felsorakoztak Kászon után, kantárt leeresztve, süvegükkel visszatekintve, kiröppenő nyilként indultak északnak Túr irányába.

- Ne erüsszettek az ürdüg fájának ez földre jöttit! - visított utánuk kétségbeesett hangon egy kevés fogú, vékony asszony. Négyen is felkapaszkodtak a látófára, hogy messzebb kíséressék szemükkel a hadbavonulókat. Még kétszer kell a napnak kelnie, mire Rákos mezejére érkeznek.

* * *

A tizenkét paticsházból álló telepen nyugtalanabb lett az élet. A gulyát és a nyáját a Körös náddal, kákával, gyékénnyel, sással felvert járáshoz közelebb terelték. Időnként közülük két-három pásztor messzire unyargalt, Túr is nem egyszer elfutottak, hogy hátha hírt hozhatnak. Onnan jött a krónika, hogy a

- hat újjú táltos král seregi és társzekerei már a Tisza felé járnak. - Az is hírlett, hogy - csata volt, ravusz kunok a tatáruk cimbrái.

Aztán hetekre csend lett. A látófa mindezek dacára sűrűn szolgált. Hullámokban, egymást követve pásztorok jöttek a Tisza felső vidékéről, nyáját, gulyát terelgetve, menekülve a betört tatárok elől biztonságosabb tájakra.

Szent György hava második felében hazavergődött mellén üszkös sebbel Mart vitéz. Forró láz, és gonosz hideg gyötörte. Félig értelmetlenül beszélt, lázálomban mondta el, hogy a sárga bőrű, ferde szemű tatárok milyen kegyetlenkedést vittek véghez a lobogó társzekerek fényénél a csapdába esett hadakon. Hiába próbálkozott vele más-más főzetekkel a telep legöregebb asszonya, Mart vitéz meghalt.

A domb alatti temetőbe vitték, ahol már pár százan nyugodtak az elődök közül. Úgy, a harcból hozott véres ruhában fektették a sírba. Az öreg sánta Egyed pogányosan Szent László pénzét tette a halott üveges szemére és Csaba, Bendegúz, Álmos és Árpád vezér segítségét kérte részére az odaáti útjához.

Márton Gábor

A Községi Ház szolgáltatásai

Terembérlés

Hétköznapiakon 800 Ft/óra, hétvégeken: 1.000 Ft/óra

Lakodalom: 30.000 Ft.

Termékbemutatók: 1.800 Ft/óra (Nem gyomaendrődi székkel rendelkezők estében + iparüzési adót szedünk be.)

Árusítás, cégyűlés, vacsorák: 1.400 Ft. + 25 % áfa/óra (Árusítást folytatók esetén + iparüzési adó)

Hangosítás: 1.500 Ft+ áfa/alakom, hangmásolás: 10 Ft/perc

Telefonhasználat

az intézményben kifüggesztett díjszabás szerint.

Eszközök bérleti díjai

Asztal kölcsönzése: 150 Ft+áfa/db/nap

Székek kölcsönzése: 56 Ft+áfa/db/nap

Asztalterítők kölcsönzése: 20 Ft+áfa/db/nap

Nagyképernyős, mobil televízió és videó – kivetítő: 350 Ft+áfa/nap

A Kecskés-zugi faház bérleti díjai

Általános iskoláknak: 1.700 Ft + 12 % áfa / éjszaka

Középiskoláknak: 2.200 Ft + 12 % áfa / éjszaka

Egyéb igénybevétel esetén: 3.200 Ft + 12 % áfa / éjszaka

Idegenforgalmi adó (nem helyi igénybevétel esetén): 170 Ft/fő/éjszaka

Kérjük, hogy időben jelezzék igényüket a Községi Házban! T.:386-917.

A Községi Házban működő (székelő) kulturális és szabadidős csoportok, közösségek:

hétköznapiakon: 350 Ft/óra, hétvégeken: 2.000 Ft/alakom.

Nem a Községi Ház székhellyel rendelkező civil szervezetek és intézmények (pártok, alapítványok, egyesületek, egyházak, vallási közösségek, iskolák, óvodák): hétköznapiakon: 385 Ft/óra, hétvégeken 1,200 Ft/óra

Bevételorientált rendezvények estében + 25 % áfát szamolunk fel.

Vállalkozók és más intézmények által szervezett tanfolyamok:

Hétköznapiakon: 500 Ft/óra + 25 % áfa hétvégén: 800 Ft/óra + 25 % áfa

Családi és baráti ünnepek, találkozók:

„Nyelvében él a nemzet”

(Kölcsey)

A Magyar Nyelv hete alkalmából **Szilágyi Ferenc** küldött néhány szatirikus, s nagyon tanulságos verset. Intő példa, s egyben figyelmeztetés mindazok számára, akik idegen imádatukban elcsúfítani akarják szép magyar nyelvünket.

Shop – land

Snack-, pub-, drink- ország, hol a shop már népi ízű lett, **gin-t** vedel a bojtár, s véle **drog-ot**, füveket; a nagy Pusztai fia s baromókra így legelész már s várja, hogy a mohikán sorsa elérje honát; mert nyelvében vész legelőbb el a haza és a nép: **country** lesz a honod s **Hungery** árva hazád kit ma üveggyöngyért vásárl meg a jószemű **bróker** - s holnap pár falu s hegy örzi, ha örzi nevét.

(Magyarország angolul: Hungary, az éhség(érzet), az éhes pedig hunger, ill. hungry)

Bíbor és Shadow

Már a Magyar Tenger partján új dísznövény nyit **Bíbor Shadow Bar** – szívre ható ugyebár? Hú jelleme a korcs, nyelvrontó sandali **trend**-nek fél magyar és fél brit: bárgyú számi iker; Mert a **Magyar Tenger** – ne magyarkodj, ostoba bugris: **Pannon Sea** – ez a szép, új divatú neve már: mert fővényében az ősz pannon csiga héjai helyett „kecskeköröm” helyett **cola, orange** kupakok. S míg a regés csigahéj a zsebünkben hozta a hasznát, most lelkünk viszik el a kortynyi silány italért!

„Deep Forest”

Óh, mily szép e magyar nevű **pop-zene poster** mély erdő, anyanyelv, hogy fölűditi e név: özöndüs levegőt áraszt szent rengetegedbe: hol pintyők, s cinkék helyin a vércse sívít irtván ősz szavaink, s a halálmadarak kuvikolnak: már a **Bagoly söröző: Owl pub** – ez már eurós! És ahol ezt írom, Mátránk ősréngetegében, itt a **Club Silver** (szálloda) csöpp teraszán, ringó mély erdő csendjébe a sárga oroszlán-poster ím otthonosan **ice-crem-et, ice-ot** üvölt.

Sült keszegárúsító

Vágott csirkeköfák, s használt ruhaárusok; íme méltó társotok a **sült keszegárúsító**; és a **vajas süteményboltost** se felejtsetd ki, barátom, a kannibálok nyelvű inyenfalatok!

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

SPORT

Az őszi szezon befejezése után, lendületesen indult a felkészülés. Jó edzőtársak? Kondoros, Törökszentmiklós. Orosháza, Csorvás lehetőséget adtak az erőnlét és a technika felmérésére.

A játékos állomány némileg változott: Hanyecz J., Kondacs, Timár, Csikós, Tóth, Hidvégi, Béltéki, Nagy István, Mester, Ilyés, Kátana, Farkasinszky, Hunya, Dinya, Szakálos, Fekécs, S., Osán.

Krónika:

Edző mérkőzések

Január 29. Gyomaendrőd VSE – Orosháza-Csorvás MB. II.: 2:1
Meglépetéses győzelem. Góllövők: Mester, Hunya.

Február 4. Orosháza-Csorvás MB.II. – Gyomaendrőd: 1:1
Az NB. II-es csatárok jól semlegesítették a Gyomaendrőd VSE védőit.

A bajnoki szezon hazai sikerrel kezdődött.

Március 3. Gyomaendrőd VSE – Szeged: 2:1.

A mezőnyben remekelő vendégek nehezen birkóztak meg a hazai védőkkel. Remek kezdés volt, az egész csapat dicséretet érdemel.

Március 11. Kiskunfélegyháza – Gyomaendrőd VSE: 2:0

Ennyivel volt jobb a hazai gárda. A pályán kemény küzdelem volt, a vereség ellenére együttesünk nem vallott szégyent.

Március 18. Gyomaendrőd – Algyő: 0:1.

Jó iramú, váltakozó küzdelmet vívott a listavezetővel csapatunk. Zárt védekezés, veszélyes kontrák jellemezték a párharcot. A 22. percben Osán fejtelt 8 méterről a vendégek hálójába. A megítélt gólt a partjelző meghallgatása után Gyertyás játékos vezette visszavonta. A 80. percben szabadrúgás utáni kavardásból a győztes gólt Algyő megszerezte.

Március 25. Szajol – Gyomaendrőd VSE 2:1

Az első félidő a hazaiaké volt, a forduló után a vendégek szebb, veszélyesebb focit mutattak. Fordított eredmény sem lett volna igazságtalan.

17. percben Hidvégi előrtört, de Moga kapus leszedte lábáról a labdát.

24. percben Kálai a 16-osról hálóba talál 1:0

29. percben Hunya bead jobbról, Osán a hálóba kotort 1:1

37. percben Hanyecz remekelt. Beso 18 méterről hatalmas bombát zúdított a kapura, de Hanyecz nagyszerű reflexszel védte.

42. percben a hazaiak Hegedűs révén kapufát bombáztak.

52. percben a sarokrúgásnál elmélták a vendégek lés Viola5 m-ről a hálóba fejtelt. 2:1.

72. percben Farkasinszki jól etalált kapáslövését Kállai a gólvo-nalról mentette.

Jók: Hanyecz, Kovács, Hidvégi, Timár

Tabella állás:

10. Gyomaendrőd 8 2 0 6 7:14 7

A mezőny utolsóelőtti helyén!

Márton Gábor

A Széchenyi terv

a magyar gazdaság európai felzárkózási stratégiájának programja

Célja a hazai gazdaság nemzetközi versenyképességének javítása, a gyors és kiegyensúlyozott gazdasági növekedés feltételeinek stabilizálása, és az EU integrációra való felkészülés. Súlypontját az autópálya építés, a lakásépítés feladatai, a kutatás- és innováció-, a beszállítói-, a turisztikai-, és regionális gazdaságfejlesztés hosszabb távú programja, valamint a kis- és középvállalkozások fejlesztésével kapcsolatos tennivalók képezik.

Az állam nem akar túlköltekezni! – hangsúlyozzák a terv készítői, ezért összesen 434 milliárd forint értékű állami társfinanszírozással számolnak. **A kormány a gazdasági növekedésből származó többletbevétel meghatározott százalékát kívánja felhasználni a programok finanszírozására.** A terv abból a megállapításból indul ki, hogy 1990-es évtized végére Magyarország integrált piacgazdasággá vált, amelyben a gazdaság fejlődését nem az állam, hanem az üzleti szektor és a régiók alakítják. Az Európai Unió jelenlegi peremvidékén működő gazdaságok gyorsabban növekednek, mint az EU magjának számító területek gazdaságai. Ennek alapvető oka az, hogy az unió magterületének országaiból kiinduló globális tőkeáramlás hulláma napjainkban ért el a peremországokhoz.

A magyar gazdaság az ezredfordulóra duális szerkezetűvé vált. Alig felszáz, javarészt vámszabad területen, vagy vállalkozói övezetben működő multinacionális társaság nagyvállalata állítja elő a bruttó hazai termék, az export s a kutatás- fejlesztési tevékenység meghatározó hányadát. A vámterületi magyar gazdaság és ezen belül is a hazai kis- és középvállalkozások hozzájárulása a GDP-hez – a foglalkoztatásban játszott jelentős szerepük ellenére is – csekély.

Ugyanakkor a hátrányok, hiányok és lemaradások ellenére a felzárkózás esélyeit növelheti:

A magyar gazdaság hatékonysága, mely az elmúlt hét évben, évről-évre, tíz százaléknál nagyobb értékekkel nőtt s a jövőnk szempontjából a legfontosabb tényező.

A munkaerő magas szintű képzettsége, amellyel kiemelkedünk környezetünkben.

A politikailag kiszámítható környezet, mely a magyar gazdaság egyik sajátos előnye.

Hogy hazánk Közép-Kelet- Európa egyik legkeresettebb befektetési célsországa, eddig mintegy 24 milliárd dollár tőke érkezett ebbe a kicsinyke országba.

Az ipari növekedés, mely talán már közhelynek tűnik. Az 1993-ban beindult növekedés, 1994-től a gazdaság egészét mozgásba hozta, s azóta ez a növekedés tart.

A munkanélküliség csökkenése, mely 6%, ami már európai mércével mérve is biztató eredmény.

A lakosság növekvő vásárlóereje, mely a gazdaság, a piac számára nagyon fontos, s az, hogy az inflációt sikerült tíz százalék környezetébe szorítani.

A hazai termékek iránti kereslet növekedése, mely a fogyasztás növekedésével van szoros arányban.

A bruttó nemzeti össztermék értékének növekedése. Ugyanakkor, ha alaposabban szemügyre vesszük ezt a növekedést, csak a vámszabad-területi gazdaság eredményeivel lehetünk maradéktalanul elégedettek.

A költségvetés hiányának kézben tartathatósága.

Ezek az előnyeink vélhetően a következő évtizedben is megtarthatók.

E mellett azonban a magyar gazdaságban fellelhető hátrányokat is célszerű csokorba gyűjteni:

Az egyik legnagyobb hátrányunk, hogy az ország lélekszáma évente egy kisváros népességével fogy.

A növekedés mögött (1998-ban 5,2 - 1999-ben 4,3 - tavaly 5,8 százalékkal nőtt a bruttó hazai össztermék) **háromnegyed részben a vámszabad területen, az általuk behozott technológiákkal és gépekkel termelő multinacionális cégek állnak,** azaz a „hazai gazdaság” nem tud lépést tartani azzal a fejlődéssel, amely a hazánkba települt multinacionális cégek fejlődését jellemzi.

A régiók fejlődése nem kedvező, az öröklött szerkezet miatt. Köz hely, de a fejlett régiók sem egyenletesen fejlettek, van olyan rész, amelyik biztatóan növekszik, de itt is megtalálhatók a lemaradó, elsorvadásra ítélt részek.

10 év alatt mintegy 2 millióval kevesebb főt foglalkoztat a gazdaság. Tehát a kedvezőnek mondható munkanélküliségi 6%-os aránya elbizakodottságra nem adhat okot.

Infrastrukturális lemaradásunk, társadalmunk közmegítélésének szempontjában álló hátrány. Az út- és vasútépítés fejlesztési területén több évti-

zedes lemaradásunk van, ráadásul ezen a téren a fejlesztések csak tavaly a nyáraton indultak be, előtte e területen viszonylagos pangás volt tapasztalható.

Hátrányunk az is, hogy a jövedelmi viszonyok rendkívül egyenetlenek. Az ország leggazdagabb és a legszegényebb tizedének jövedelemviszonya Magyarországon 8 körüli (nem olyan régen még 9 volt,) ami rosszabb az európai átlagnál.

Ma még a kis- és középvállalkozások helyzete nem megfelelő. A fejlődéshez a pénzügyi források megszerzésének nehézségei, az információk hiánya miatt olyan kormányzati magatartást tesz szükségessé, ami a nyugat-európai országokban tapasztalható volt 20-30 évvel ez előtt.

Szétzilárdott a magyar kutatásfejlesztés az elmúlt 15-20 év során. A tudásalapú társadalom kialakítása szempontjából nagy hátrány.

A mezőgazdasági termelés még mindig nem érte el a 15 évvel ez előtti szintet, annak ellenére, hogy a támogatottsága tavaly és főleg idén már reménykeltő.

Környezetvédelem szempontjából nem állunk igazán jól. 3-4 milliárd forintba lenne szükség ahhoz, hogy föl tudjuk számolni a felhalmozódott környezeti kárt.

Az import növekedése, sajnos, nagyobb volt, mint az export növekedése.

Komoly gondot okoz a feketegazdaság, melynek becsült részaránya 10-20 %-os a magyar gazdaságban, s ez hatalmas adóbevételel-maradást jelent.

Láthatjuk az előnyöket, ismerjük a terheket, cipeljük hátrányainkat. A mindenkori egyenlegképzés jelzi a jövőbeni lehetőségeinket. Ha felzárkózatóvá válik a nemzet, s végre a népesség fogyása megállítható, akkor a növekvő gazdaság eredményeit kihasználva megkezdődhet az egészségügy és az oktatás reformja is. Ekkor pedig bizton reménykedhetünk a jövőben, mert sikerrel kecsegtetően lesz helyünk az Európai Unió közösségében.

Dr. Latorcai János

(A Széchenyi Terv súlypontjait következő számunkban ismertetem)

ÉPFE

**Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató
Betéti Társaság vállalja:**

Közületi – vállalkozói és magán megrendelőinek
ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI

munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézésel,
tervezéstől a kulcsátadásig.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659 vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd, Juhász Gyula utca 34/1.

Igy ünnepeltek elődeink VI. rész - Hídavatás

Endrőd életében fontos szerepe volt a Körösnek. Ivóvizet, halat, vízszállítás, (tutaj, csónak, ladik) biztosított. Eleinte gázlók, majd kompok, pontonhíd, révhajó segítette az átkelést a Körösön túli területekre. 1894-ig a Domszög melléképülete mellett kb. 10 méter hosszú szelíd lejtő volt készítve a kompkötésére. 1894-ben a szabályozás levágta a Révzugot. A kompot a mostani híd nyugati oldalához kb. 50 méterre helyezték el. Az áradás idején azonban sokszor hónapokra megszűnt a kapcsolat a Körösön túli részekkel. Fontos volt tehát, egy állandó híd megépítése. Gyoma ekkor már több hiddal is rendelkezett. A község előjárósága több alkalommal próbálkozott a megvalósítással. Abban az időben, amikor Kovács István volt a falu bírja, elérhető közelségbe került a megvalósulás. Mégis évekbe telt míg 1914 tavaszán az „álom valósággá vált”. Így írja le az ünnepet a Historia Domus:

„Az épülő vashíd munkálatai annyira előre haladtak, hogy április 30-án a híd próbateljesítését meg lehetett ejteni. Ünnepélyes megáldása 1914. május 24-én tartott, mely nemcsak Endrődnek, de az egész vidéknek nagy ünnepe lett. Előestéjén a községben általános kivilágosítás, lampionos zenés takarodó, a hídnak kivilágítása, örömtüzek és vegyes tűzijá-

tékok a Körös partján az egész lakosságot nagy lelkesedésre keltették. Az utcák fel voltak lobogóva, egyes helyeken díszkapuk és virágfüzérés árbócfákkal felékesítve. Hajnali órákban rezes bandával ébresztő tartott az utcákon, nem kis mértékben az ünnepélyes hangulatot emelendő. 9 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, utána processió az új hídhoz, hol szentbeszéd kíséretében Zelinka János plébános az új hidat az anyaszentegyház áldásos imáival sok ezernyi nép jelenlétében ünnepélyesen felavatta. Délután és az esti órákban a ligetben népiünnep, táncmulatság, társasjátékok voltak! Az endrődiek régi vágya végre megvalósult!

A híd a vármegye legszebb hídjainak egyike, amelyre méltán büszke lehet Endrőd községe és – bár nem sok része van benne - a vármegye is. A híd, mely Endrőd községnek valóban érdekszücséget képez, kétségtelen tanúbizonysága annak, hogy áldozatkészséggel, szívós és erős akarattal, nem lankadó kitartással mily nagy dolgot lehet létrehozni. A községnek kellett áldozatkészség terén jó példával elől járni, és ennek dicséretes módon meg is felelt, mert a képviselőtestület az új híd felépítésére egymaga 200.000 koronát szavazott meg. Hozzájárult a hídépítéshez a Keres-

kedelmi Miniszter, azután – főleg kegyes főpásztorunk: gróf Széchenyi Miklós püspök öngyméltóságának közbenjárása folytán - 50.000 korona és a földművelési miniszter 40.000. koronával, továbbá a Körös-Maros Társulat 5.000 korona, az Ivánfenéki Társulat 5.000 korona, gróf F...iné 2.000 korona.

A híd felavatásának ünnepén üdvözlő táviratok érkeztek kegyes főpásztorunktól szent tartalommal: nagyságos Zelinka apát úrnak, Endrőd. – Endrődi kedves híveimnek a híd avatásánál küldött meleg üdvözlését hálással köszönöm, Isten minden áldását esdem az egész községre, Széchenyi püspök. Nagyvárad, 1914. május 24. – báró Terényi ? Zsigmond államtitkár számára táviratilag megköszöntem az endrődiek megemlékezését!”

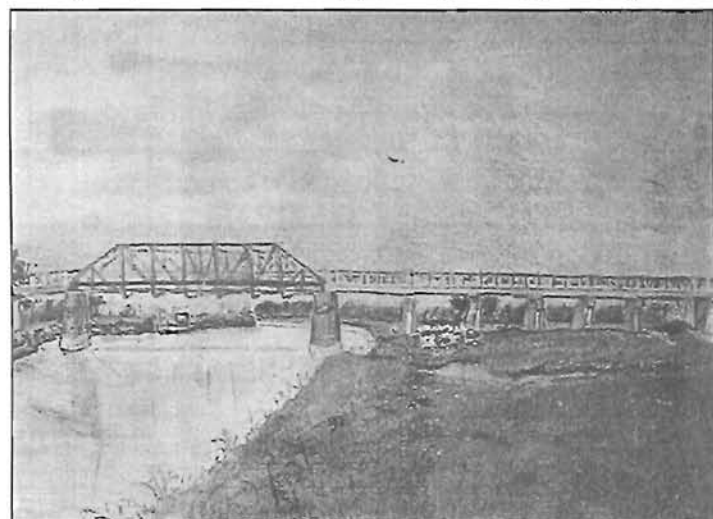
És állott a büszke híd 1944. október 8-ig.

Endrődre 6-án jöttek be az oroszok. Tovább haladásuk iránya Gyoma volt. Csupán a harmadik nap indultak volna Mezőtúr felé. Ennek megakadályozására 8-án délelőtt következett be a híd felrobbantása, melyre a magyar 101-es gépkocsizó vegyiharc zászlóalj egyik szakasza kapott parancsot. Azonban Radnai György tartalékos zászlós (későbbi híres operaénekes) helyett egy német tiszt rendelkezett a robbantással. A külső lábnál elhelyezett erősebb robbanóanyag jobban megemelte a híd túlsó végét, s az becsúszott a két hídláb közé. Az oroszok azonnal elrendelték a híd építését. A liget fenyőit és tölgyeit kivágyva építették az endrődi ácsok, asztalosok, kőművesek, bogárnok a fahidat. (A hídlábak épek maradtak.)

A tavaszi jégzajláskor rendőrök fausz patronokkal lötték az úszó jégtáblákat, hogy azok a hidat el ne sodorják.

Az ötvenes évek elején épült a második vashíd, majd két évtizeddel később avatták fel a mai is álló vashidat, melyen a későbbiekben erősítést és szélesítést is végeztek.

MÁRTON GÁBOR

Sarokház
Csemege
Ct.: Tímár Vince

Partner üzlet-
ház tagja

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig
az Önök szolgálatában
állunk!

☞ Folyamatosan
friss húsok

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6.30-tól 17 óráig
szombaton 6-tól 12 óráig
vasárnap 7-től 10 óráig.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

NAGYENYED A KÖZÉPKORBAN

A város alapítása

Nagyenyed (a szászok Strassburgnak, a románok Ajud-nak hívják; az egykori Erdélyország első megyéjének Alsó-Fehérnek fővárosa. Némelyek romai gyarmatot, mások egész nagyobb várost keresnek e helyen, s valóban az enyedi patak mentén római temetkezés nyomai láthatók; az út Apulumtól (Gyulafehérvár) Salinae (Torda) felé itt ment keresztül, sőt egy pár római iratos követ is találtak itt, melyek e nézetet igazolják. (...) Nagy-Enyed a Maros mellett igen is középponti helyen fekvő, mindazon csapásoknak ki volt téve, melyek az országot érték, s így teljességgel nem dicsekedhetik azon boldog vidékek sorsával, melyeknek „nincsen históriájuk“. (Musnai László (i.m. 12) nem tudja, vagy nem meri pontos évszámhoz kötni a város keletkezési idejét, csak feltételezi, hogy igen korai lehet. P. Szathmári Károly szerint 1239 Enyed városának létrejött. Az Erdélyben lakó szászok építései: Medgyes 1146, Szász Sebes 1150, Szében 1160, Kolozsvár 1178, Segesvár 1198, Szász-Város 1200, Brassó 1203 s végül „Nagyenyed Erdélyben kezd épülni 1239.-ik esztendőben IV. Béla király idejében“. Mindketten (Musnai és P. Szathmári) Megegyeznek abban, hogy a város a XIII. század. elején keletkezett. A közeli toroczközi vasgyár alapítása 1221-re vezet, - írja Musnai L., s valószínű, hogy Enyed már korábbi, sőt régebbi is lehet a királyföldi telepítésekénél is. Az is kétségtelen, hogy igen korán megkezdődött a szászoknak innen a kiváltságos földre való átszivárgása, amint ez más olyan területekről is történt, amelyek nem tartoztak a külön életet élő szász kerületekhez, sem a Brassótól Szászvárosig terjedő királyföldhöz, sem a Beszterce vidéki királyné földjéhez, hanem nemesi birtokot képeztek. Bár mint másutt, Enyeden is voltak a városnak értékes kiváltságai, amelyek jóval felül emelték lakóit a közönséges jobbágyi sorson, mégis szívesen húzódtak szász lakói a széleskörű önkormányzattal bíró szász földre. Az eltávozók helyett a vidéket magyar és román lakosok foglalták el úgy, hogy a város akárcsak Dés, vagy Kolozsvár egyre jobban elveszítette szász jellegét, ami annál érthetőbb, mert nagyon is nyílt helyen, az ellenség útjában feküdt és sok

pusztítást kellett szenvednie. Hogy mikor vesztette el szász jellegét, azt nem lehet pontosan évszámokkal megjelölni, de kétségtelenül hamarabb, mint azt a közfelfogás mondja, mely szerint az 1658. évi tatárpusztítás után maradtak volna itt nagyobb számmal az elpusztult Gyulafehérvár magyar Polgárai, és ők magyarosították volna el a várost. Meglevő egykori okiratok és névsorok kétségtelenné teszik, hogy jóval ez idő előtt már túlsúlyban vannak a magyar lakosok. Útban fekvő helyzete miatt a város lakói korán arra kényszerültek, hogy ortalomról gondoskodjanak. 1241 a vár (melyet sokan kastélyként is emlegetnek) építésének éve, melyet állítólag a tatárok jövetelének hírére kezdtek építeni. (Keletkezését, szerkezetét, történetét a jövő számban közöljük.)

Bajusz Tünde

Nemzetközi közgazdász konferencia Kolozsváron

Kétnapos nemzetközi közgazdász konferenciát szervezett a Romániai Magyar Közgazdász Társaság Ifjúsági Frakciója (RIF) a Sapientia Alapítvány támogatásával. Sok érdeklődő, zömében fiatalok (középiskolás diákok, közgazdász egyetemi hallgatók) vettek részt, de természetesen banki dolgozók, vállalkozók is képviseltették magukat a nem mindennapi rendezvényen. A kolozsvári Bethlen Kata Diakóniai Központban megrendezésre kerülő banki, pénzügyi tematikai konferencia címe: Befektetés elemzés és kockázatkezelés. Akár az előadások, akár a meghívott előadók listája is nagyon színes volt: dr. Bokros Lajos, a Világbank Pénzügyi Tanácsadó Irodájának igazgatója, volt pénzügyminiszter; dr. Bozza János, a BKAE Gazdaságtörténeti Tanszéknek vezetője; Horváth Krisztina, Raiffeisen Bank vezérigazgató helyettese; Neményi József Nándor, a Romániai Versenytanács tagja;

Horváth Zsolt, a budapesti Értéktőzsde ügyvezető igazgató helyettese; dr. Odry Ágota, a PSZAF ügyvezető igazgatója; dr. Szabó Géza, a Román Nemzeti Bank nagyváradi fiókjának osztályvezetője.

A rendezvénynek kettős célja a magyar anyanyelv (oktatás és a szakmai továbbképzés) támogatása volt. A magyarországi előadók jelezték, hogy a jövőben bármikor segítik a hasonló konferenciák megrendezését.

Sükösd Attila

A Fehér megyei RMDSZ, a Református Egyházközség és a Bethlen Gábor Kollégium közös szervezésében emlékeztek meg a nagyenyediek március 15.-éről. Az ünnepi műsort a Bethlen Kollégium VI. és VII. osztályos tanulóinak előadása nyitotta meg, majd 16 órától ünnepi istentisztelet következett. Bálint Emil római katolikus plébános többek között elmondta, hogy „Megemlékezésünkben tisztelettel adózunk az 1848-as szabadságharc résztvevőinek, értékelve bátorságukat, szellemi nagyságukat, értünk hozott áldozataikat. Amikor emlékezünk, nem azért idézzük vissza a múltat, hogy sebeinket nyalogassuk, hanem hogy nagyjaink életpéldájából tanulhassunk. Az emlékezés arra szolgál, hogy felrázson bennünket közömbösségünk, fásultságunkból, hogy akarjunk magyarok lenni, akarjunk létezni, jelen lenni ebben az országban.(...) A körülöttünk élő szomszédos nemzetek nyelvének, értékeinek, kultúrájának tiszteletben tartása nem jogosít fel senkit a beolvasásra, saját értékeinek a feladására. (...) Erdélyben élő magyarnak lenni kihívást, feladatot jelent.“

Simon János, a Bethlen Kollégium igazgatója ünnepi beszédet mondott, majd a vártemplom udvarán elhelyezett Széchenyi István emléktáblát koszorúzták meg az RMDSZ képviselői. 17 órától a kollégium dísztermében hangzottak el a szavalatok, majd a Collegium Gabrielense együttes régi zene és tánc összeállítása került bemutatásra. Az esti programban Makoldy József festő- és építőművész rajzaiból válogatott kiállítás megnyitója szerepelt, és találkozás a Művelődés folyóirat szerkesztőségével.

Bajusz Tünde

Március 15. Gyomaendrődön

A város hagyományainak megfelelően ismét két helyszínen tartották megemlékező ünnepségüket a város lakói.

Endrődön a Szent Imre római katolikus templomban Iványi László plébános atya szentbeszédében így emlékezett meg az ünnepről:

lett. Ünneplik jelenlegi határainkon kívüli magyar testvérek, ünneplik a határokon belül is. Ha néha van is némi vita még az ünneplés körül, de pártállástól, felekezeti hovatartozástól függetlenül mára már mindenki a maga módján megünnepli. Egyetemes ünnep lett, mert nincs olyan párt, vagy más emberi cso-

port, amely a polgári Magyarország születésének ünnepét idegennek érezné. ... Az újra helyére került nagy nemzeti ünnepünket csak egy veszély fenyegeti: az, ha sematikus-sá, ha protokollá válik, s nem lesz része a maga sokszínű gazdagságában öntudatunknak.

A modern világ egyre kevésbé tud ünnepelni. Aki nem tud ünnepelni, az lélekben szegény, sivár. Az ünnep kiemel bennünket a hétköznapokból. A mai ünnep erőt ad nemzetünknek, és szimbóluma a nemzeti összetartozásunknak, testvériségünknek. Őrizzük meg, és valóban legyünk egyek.

„A magyar név megint szép lesz,
Mélto régi nagy híréhez,
Mit rá kentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot.” Amen.”

Gyomán Kovács Károly a Bethlen Gábor Szakközépiskola igazgató helyettese az ünnepkel kapcsolatban többek között így emlékezett meg a dicsőséges múltrol:

„Az eufórikus hangulat a korabeli Gyomát is áthatotta. A belső rend és közbiztonság őrzésére hívták fegyverbe és szervezték meg a nemzetőri alakulatokat. Gyomán, annak ellenére, hogy az úrbéri per miatt a tavaszi hónapokban igen feszült volt a helyzet, április 3-ára 300 főnyi nemzet-

őrséget sikerült kiállítani Debreczeni András fő és nemes Kruchió Mihály alvezérsége alatt. Május 26-án Gyomán 308 gyalogos állt fegyverbe. Június második felé-

Március 15

Füst vér s löporszag,
Mivel szabadságot váltottak a,
A 48-as magyar ifjak.
Még akkor is, ha elhulltak,
Mint az őszi októberi falevél,
Mit betemet a rideg fagyos tél.

Lánc, bilincs s béklyó
Mi ellen már nem elég a szó,
Hanem hitet, s kardot kell forgatni!
Így kellett akkor szabadságot váltani.
Még ha hit, s kard mellett,
Vértenger, majd rabsár született.

Kardcsörgés, tűz s kiáltás,
Mi adja a harcmező dallamát.
Ily zene jutott a Hősöknek,
Gyönyörű szép óda helyett!
De abban benne volt minden igazság,
Benne az öröm, elbukás és a szabadság!

Himnusz szózat, s a hősi emlék,
Mi oszlatja a történelem sűrű kődét,
S emlékezik az igaz múltra,
Mi a szabad jövőbe markolva,
Hirdeti a tettet:
Amit akkor ők megtettek!

Stranszky Viktor

re már, az összeírt és fegyveres szolgálatra kötelezett 308 fő helyett a korabeli krónikást idézve: '717 a hazáért – majd élni-halni kész nemzetőr esküdött a zászló alá. A Békés megyei önkéntesek szeptember 16-án indultak Aradra, ahol Arad város védelme és megtartása volt feladatuk a délvidéki harcokkal összefüggésben. Az ekkor táborba szállt gyomaiak is lelkesedéssel indultak. A harcokban fegyverük egyszerű csákány volt. S a gyomai csákányok jó fegyvernek bizonyultak az október 21-i Arad mellett lezajlott angyalkúti csatában, ahol különösen kitűntek magukat a reguláris katonák között.'

Mindkét helyszínen az ifjúság adott megemlékező műsort, és a város vezetői, az egyház, a párt és társadalmi szervezetek koszorúztak.

Híradás az Endrődiek Baráti Köre Egyesület vezetőségválasztó közgyűléséről

A jelenléti ív tanúsága szerint jelen volt 76 fő. Főleg Budapestiek, Itthonról 17-en mentünk. A Közgyűlés az elhunytakra való megemlékezéssel, egyperces néma felállással kezdődött.

Elnökünk Dr. Latorcai János sajnos nem tudott jelen lenni. Üzenetét Császárné Gyuricza Éva olvasta fel:

„Kedves Barátaim!

A tavaszi, nagybőjti készülődés jegyében nemrég, szűkebb pátriában Gyomaendrődön jártam- Néztam a formálódó, alakuló, városiasodó endrődi környezetet, szépülő öregek otthonát, a vele szemben álló modern, léptéktartó Takarékszövetkezetet. Az egyik utcasarkon kedves régi ismerősömmel futottam össze. Ragyogott az arca, az izgalomtól kipirulva újságolta, hogy valaki az előbb megszorította a kezét, és köszönetét fejezte ki, mert segítette hivatalos ügyét elintézni.

Néhány pillanatra elnémultam...

Arra gondoltam, hogy így kellene valamennyiünknek gondolkodni és cselekedni, mos a harmadik évezred küszöbén. Mint mindig, így most is, hosszan diskuráltunk a múlt-ról, a jelenről, kik azok, akik végleg eltávoztak, hol tapasztalható a legtöbb változás és melyek azok a helyek, ahol a legnagyobb szükség lenne a segítségre. Lelkesedése, lázas tennijakarása lenyűgözött.

Édes Istenem! Mennyi minden fér bele szűk tíz percbe, ha mindazt a szeretet és szolgálat vezérlí. Pedig beszélgetésünk során ez a két szó el sem hangzott. Ugy mondják kultúrált ember az aki, nem felejtette el a szolgálat fontosságát. Komoly gondoloi ez, hiszen a szolgálat, - mára többnyire megszokott, megfakult szó lett, - lassan-lassan kezd kikopni hétköznapi fogalomtárunkból, több más testvérével együtt. Pedig valamikor összetartozóan együtt meneteltek még azokban a nehéz években is, amikor már gyermekfejjel is láttam és éreztem a kiszolgáltatottságot, az anyagi élet szűkösségét. Felnőtt fejjel, ma már tudom, az anyagi hiányosságok ellenére fejlődésemben nem esett kár, nem szenvedtem csorbát. Mindezért kárpótolt a szellem világának fénye, mely egy életre megmaradt bennem. Talán pontosan a húsvéti ünnepre való felkészülés, vagy a hét-köznapok fájó szükségéi és szomorúsága oltották belém az igényt a harmóniára. Akkor még nem ismertem Beethoven gondolatát: **'Tanítsátok gyermekeiteket erényre, mert az boldogít, nem a pénz!'** Akkor gyermekfejjel még csak ösztönösen éreztem, hogy legnagyobb érték a szeretet és abban is a teljességre

való törekvés. Ma, mintha sokan másként látnák mindezt, mintha sokan visszautasítanák Beethoven üzenetét. Úgy tűnik, ma a többség a szellem csak lassan beérő eredményei helyett a pénz gyorsabb boldogítását választaná. Nincs egyensúly a szellemi és anyagi javak között! Az anyagi előmenetel háttérbe szorította a szeretetet és a szolgálatot. Pedig mindezek nélkül sehová sem jutunk. Húsvétra készülünk. A böjti időszak a magunkba nézés, a megtisztulás ideje. E készülődés során nem haszontalan, ha megidézzük régi ünnepeinket, családi otthonainknak a nehézségek közepette is melegeit árasztó közelségét.

Kedves Barátaim! Ezekkel a gondolatokkal köszöntelek benneteket. Őszintén sajnálom, hogy nem lehetek köztetek. Sajnos elszóltott a kötelesség Esztergomba. Kérlek benneteket, hogy a mai Közgyűlésen olyan vezetőket válasszatok, akik egyesületünk célkitűzéseit megvalósítják. Bízom benne, hogy májusban, otthon találkozhatom Veletek! Kívánok mindannyitoknak kedves baráti beszélgetést."

A Nagy tapssal fogadott üzenet után Császárné Gyuricza Éva beszámolt az elmúlt 3 év eredményeiről, a pénzügyi helyzetről. Lapunk szűkös terjedelme nem teszi lehetővé, hogy a hosszadalmas beszámolót közlőzzük, mégis a beszámoló legfontosabb gondolataival szeretnénk megismertetni mindazokat az olvasóinkat, akik a Közgyűlésen nem vettek részt.

Éva asszony beszámolójában elmondta; hogy 14 említésre méltó kezdeményezése volt a Barti Körnek. Ezek:

- ♦ a székhely áthelyezése Gyomaendrődre,
- ♦ új alapszabály megalkotása, elfogadása,
- ♦ lapkiadási tevékenység felvállalása,
- ♦ Vaszkó Mihály volt endrődi kiscgazda országgyűlési képviselő emlékére utca-név elnevezési kezdeményezés,
- ♦ Rózsashegyi Marika örökös tagsága,
- ♦ Endrődi származású írók, költők, festők munkáiból kiállítások szervezése, lebonyolítása, pályázatok írása,
- ♦ közhasznú alapítvány létrehozása,
- ♦ a Baráti Kör Interneten való bemutatása,
- ♦ Vaszkó Irén kitüntetésre való ajánlása, amit meg is kapott, a „Kultúra lovagja” címen,
- ♦ Timár Máté emlékére bronzszobor készíttetés, és írói munkásságának elemzésére pályázati kiírás.

- ♦ A pénzügyi helyzet a 3 év alatt kedvezően alakult, tekintve, hogy az átvett pénzeszköz 33.060 forint volt, a záró pénzeszköz (2000.dec. 31.) 101,321 forint volt. Részletesen beszámolt a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány pénzügyi helyzetéről, melynek az a lényege, hogy további adományra van még szükség, amelyhez csekkeket többen is elvittek.

A beszámolót a közgyűlés elfogadta.

A 12 fős vezetőség lemondott, és átvette a közgyűlés levezetését Pintér Béla aki a jelölőbizottság elnöke volt. Felolvasta a vezetőségi tagságra való jelölést, és **megválasztásra kerültek: Császárné Gyuricza Éva, Dr. Dávid Imre, Fülöp Imréné, Iványi László, Ladányi Gáborné, Márton Gábor, Ungvályi János, Dr. Szilágyiné Németh Eszter, Timár Imre, Vaszkó András, (ők az elmúlt időszakban is vezetőségi tagok voltak),** először kerültek a **vezetőség tagjai közé: Bula Katalin, Dr. Dinya Elek, Kovácsné Oláh Irma.**

Pintér Béla Alapszabály módosítási javaslata: a tisztségviselők mandátuma 5 éves legyen. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Knapszek Béla további módosítási javaslatát, melyszerint: az elnök, mandátuma is mától 5 évre szóljon, és így egyszerre lehet öt év múlva tisztújítás, ezt a javaslatot is egyhangúlag elfogadta a közgyűlés.

Kovács Zoltán javaslata az volt, hogy Gyomaendrőd testvérvárosával Nagyenyeddel együtt ünnepelje, jövőre Misztótfalusi Kis Miklós halálának 300 éves évfordulóját Felajánlotta segítségét az ünnepség megszervezésében.

A Városunk c. újság több elismerő kritikát kapott tartalmára és formájára vonatkozóan. Dr. Kovács Imre is hozzájárult egy ötletével ahhoz, hogy az újság most már föliaborításban kerül expedálásra. A közgyűlés után családias hangulatú ebéd következett, izletes gulyásleves, és finom túrós, almás rétes volt a menü. Ebéd után tovább folytatódott a baráti beszélgetés, amelyet nagyon nehezen lehetett abbahagyni, de sajnos a busz indult haza felé, és 17 Endrődön illetve Gyomán élőnek véget a találkozó A Budapesten élők közül még sokan ott maradtak és jóízűen diskuráltak tovább.

Nagyon fontos üzenet mindenkinek, aki szerette és tisztelt Timár Mátét, és **év május 5.-én lesz a bronzszobrának avatása Gyomaendrődön a Rózsashegyi napok keretében.** Aki tud, jöjjön haza! Illetve aki itthon él, az jöjjön el az ünnepségünkre.

Mária néni meséi

Miska meg barátai I. rész

- Jó reggel erdő, jó reggelt fák! – köszöntötte Miska örvendezve a sűrű árnyas erdőt. A nap még nem régen búj ki a hegyek mögül. Sugarai meg-megcsillantak a friss zöld leveleken, a gyönyörű harmatcseppeken. Az ösvény mellett, amin Miska végigugrándozott, tarkán nyíltak a tavaszi virágok. – Szervusztok! Szervusztok! – köszönt azoknak is jókedvűen a kisfiú, s már éppen le akart szakítani egy lila harangvirágot, amikor váratlanul megnyílt a lába alatt a föld. – Na tessék! – Most valami csapdába pottyantam – morfondírozott félhangosan, ám csak akkor ijedt meg igazán, amikor valaki haragosan ráfőrdmedt:

- Aki másnak vermet ás, maga esik bele!

- Jaj nekem! – szepegte megrettenve. Igazán szól valaki, vagy csak képzelődöm?

- Szóltam bizony! – hallatszott újra a morcos hang, de látni nem lehetett senkit, mert sötét volt a verem. – Vagy talán nem te ástad ezeket a csapdákat? Te mihaszna erdészkölyök!

- Bocsánatot kérek! – hüppögte Miska. – De én igazán nem ástattam ezeket a csapdákat, hiszen csak tegnap költöztünk ide. Apuka itt az új erdész. Most ismerkedem az erdővel. Mondhatom, nem számítottam ilyen barátságatlan fogadtatásra!

- No lám, nem a haszontalan erdész Ferke vagy?

- Nem, kérem szépen! Azok elköltöztek. Én Kerekes Mihály vagyok, de mindenki csak Miskának szólít, és én még sohasem ástam vermet.

- Nem is ajánlanám! No! Hát akkor elnézést kérek! Igazán nem láthatam a sötétben, hogy ki az, aki majdnem a fejemre pottyant. Azt hiszem, hogy a gonosz Ferke, aki örökösen azon mesterkedett, hogyan tudna ártani nekünk, szegény kis erdei állatoknak. Bocsánat! Még be sem mutatkoztam. Tüske Tóbiás vagyok, de szólíthat sz nyugodtan Tóbinak! Remélem jó barátok leszünk! Persze, csak ha innen kiszabadulunk.

- Annál mi sem könnyebb! Téged egyszerűen kiemellek innen, magamnak meg lépcsőt vágok a verem falába. Várj, megkereslek ebben a sötétben.

- Itt vagyok a válladon, hi, hi, hi. – kuncogott Tóbiás – Hát nem vetted észre, hogy felmáztam?

- Tudod ez azért lehetséges, – sóhajtott bánatosan Miska – mert a régi erdőben volt egy nagyon jó barátom, Mókus Marci. Az mindig a vállamon ült, észre sem vettem, amikor odaugrott.

- Sajnálod a régi barátodat? – kérdezte résztvevően a sün.

- Nagyon!
- Egyet se búsulj! Kerül majd itt is bőven, akivel majd jól megérted magadat, kisko-

mám. Itt vagyok például én.

- Az ám! – nevetett Miska – az a baj, hogy még mindig itt vagy! Gyere, hadd tegyelek ki a jó meleg nap-sütésre! Kapaszkodj! Fönt vagy már?

- Fönt! Csak siess Te is! Nagyon hideg van ott lent!

- Még szerencse, hogy erre jartam! – Kiáltotta Miska és szaporán kaparta a lyukakat kiskésével a verem falán. Nem sok idő múlva, ott lihegett ő is Tóbi mellett a selyempuha fűben. Fáradtan végighevert a pázsiton, de fel is pattant nyomban, mert egy mérges kis hang dühösen ráfőrdmedt:

- Nem tudsz vigyázni, te szélkakas! Nézd meg, egészen összegyűrted a kalapom!

Miska ijedten pislogott a hang felé, s hát, uramfia! Egy mérges kis gomba igazgatta a bokor alatt szétlapult kalapját.

- Ne haragudj! Igazán nem tudhattam, hogy itt vagy. – szabadkozott Miska. – De hogyan lehet, hogy itt még a gombák is beszélnek?

- Nem tudtad, hogy ez itt a Meseerdő? – néztek rá csodálkozva új ismerősei.

- Meseerdő! – Álmélkodott Miska, de nem sok ideje maradt a csodálkozásra, mert valahonnan a magasból egy fürge kis mókus szökkent a vállára.

- Ki ez a kisfiú Tóbi? – váltogatta két fényes gombaszemét Miskára. – Igazán nem vagyok kíváncsi, de szörnyen szeretném tudni, hogy került ide s meddig marad nálunk?

- Ez itt az új erdész gyerek, – mondta kelleetlenül a sün, – Nagyon rendes kis fickó, éppen azért nem ajánlom, hogy untasd okfondi fecsegéseddel.

- Ó, igazán nem untat – simogatta meg a mókust szeretettel Miska – Sőt, örülök, hogy megismerem őt. Nagyon hasonlít Marcihoz, az én kedves kis mókusbarátomhoz. Hogy hívnak?

- Az én nevem Kukucska, és téged hogy hívnak?

Miska megmondta a nevét, de a mókus már rá sem hederített. Kerekre nyitotta a szemét, és álmélkodva bámult egy apró emberkére, aki pont ott nyargalt el mellettük, egy gyorsjáratú csigán.

- Makk – mondta meglepetten a kis bojtosfülű. – Igazán nem vagyok kíváncsi, de szörnyen szeretném tudni, hogy ki volt ez, és mit keres itt a Meseerdőben?

Ha Ti is szeretnétek tudni, kedves gyerekek, elmesélem majd a jövő héten. Szervusztok!

HOVÁ LETT A BUBORÉK

Kicsi kerék, nagy kerék,
Vigan száll a buborék.
Egyik kisebb, másik nagyobb.
De mind ezer színben ragyog.

Ha elpattan, az se baj,
Száll utána vig kacaj.
Fényes-máza kis csuporban
Ilyen gömb még jaj de sok van!

Csupa csillám, csodaszép
Ez a szappanbuborék!
Itt lebeg a szalmazsákon,
Tarka, mint a legszebb álom.

Repül, repül, messze száll,
Tündérföldig meg se áll.
Hopp, egy tündér el is kapta,
S lett belőle tündérlabda.

Katika és anyuka

Be nem áll a kicsi Kati
Csöppnyi szája,
Haragosan inti csendre
Anyukája

- Anyuka! Anyuka, mért haragszol?
- Haragszom kicsikém, mert nem alszol.
- Alszom én anyukám réges-régen!
Nem tudod? Álomban vagyok ébren.

S úgy mosolyog kicsi Kati
Csöppnyi szája,
Hogy nem tud már haragudni
Anyukája.

Prodalmi oldal

Az esküvő

1977. húsvét hétfőjén, a Feltámadás második napján a budavári Mátyás templomban T. Károly budapesti fiatalember és B. Midori jokohamai kisasszony örök hűséget fogadtak egymásnak. Odakint fúj a szél, nyers lapulevélszag érzett a levegőben; a pap magas, őszülő, rendkívül szép arcú férfi, a szertartás előtt átismételte a részleteket a sápadt jegyespárral – az esketés szövege s a prédikáció két nyelven fog elhangzani magyarul és angolul -, ezalatt a sekrestyés (idősebb kövérkés férfi, megközelítően sem olyan szép, mint a pap) fölvette a két tanú adatait: a vőlegény tanúja italmérő az óbudai Mák étteremben; a menyasszony tanúja foglalkozására nézve író. A sekrestyés ezután a tanúk vallása iránt érdeklődött; a menyasszony tanújának kijelentése után csak egy másodpercre állt meg kezében a toll. A menyasszony - még mindig kicsit sápadtan – megkérdezte a papot, vajon nem akadály-e, hogy buddhista. „Mindenkít tárt karokkal fogadunk” – válaszolta a pap. A menyasszony tanúja ekkor – nagyon halkán – azt kérdezte: öneki kell-e megfogni a keresztet, amelyre a menyasszony esküszik. „Általában az a szokás” – mondta a pap, és almosolyodott. Milyen jóképű, gondolta a menyasszony tanúja, milyen kedves. Sugározhatna máshonnét is, mint az oltár előtt.

A szertartás rövid volt és barátságos. A vőlegény szülei sírtak, a násznép szorongott; a sekrestyés a mikrofont igazította, s a pap háta mögül súgta, mutatta a szerepeket, míg a menyasszony Jokohamából érkezett nagybátyja macskaléptekkel járt az oltár körül, és filmre vette a jegyespárt, a papot, a mosolytalan szenteket s az apszis félhomályos, kongó boltíveit. A jegyespár letérdelt, a pap két nyelven fölvetette a kérdést, a vőlegény tanúja – az italmérő – odanyúlt a fehér uszály, a fekete szmoking s az aranyló ornátus háromszögébe, jaj, Istenem, sikoltott a vőlegény anyja, ekkor a pap még egyszer fölvetette a kérdést, s a másik tanú – az író – keze is megmozdult, arra felé mozdult, ahol Őt sejtette, akit – valakik, valahol – megsebeztek, hogy aztán harmad napra föltaadjon, s a tanú egész testében reszketett: most fogja érinteni a jóvátételent – a pap ekkor gyengéden elhúzta előtte a fából készült jelképet, és a menyasszony kezébe adta. Egy pillanat, már idő sem volt ocsúdásra, az orgona fölcsapó zenéjén átberregett a felvevőgép, fölvette a mosolyokat, a színeket, kipirosodott a násznép, a vőlegény, a menyasszony, a tanúk, a sekrestyés, a szobrok, „most kellett volna odaadnom magának” – mondta hangsúlytalanul a pap, s a hangsúlytalanságban az volt: „most kellett döntenem”. Tehát tudta. Mindent tudott. S a menyasszony tanúja az utolsó szavaknál – „I see no legal impediment in the way of your marriage” nem látok házasságkötésük útjában akadályt – kitágult szemmel nézett fölfele a papra. Nem, gondolta, nem látok én sem akadályt. Most már tudom. Érfem. Most már megcsinálom.

Lassan a fejét is fölemelte. Nem érzett semmit, csak hálát.

Gergely Ágnes

Megjelent 1983-ban „Stációk” c. kötetben.

GERGELY ÁGNES VERSEI

HAJNALI ÁHÍTAT

Dicsértessék, ki terhet ad,
és ki könnyít a terhen,
s ki tudja, nincsen más kudarc,
csak a befejezetlen,

dicsértessék, ki szóra bír,
mert lábánál a zsámoly,
ha ráhajtod a homlokod,
mindig mérj, sose számolj,

dicsértessék, ki jellel olt
- veszélynek higgy, ne tapsnak-,
ahogy a fényérzékelést
megadta a kakasnak

temesse hajnal késhegyét
toronyzúgás a csendben:
dicsértessék, ki nem teremtett
rabszolgának engem.

1990. NOVEMBER 17.

A 137. ZSOLTÁR

Ültünk Babylon folyópartjain.
Sírtunk. Babylon tenger nélkül él.
Hárfánk a fűzfán. Másképp szól a kín.
Tőlünk verejték kell, nem szenvedély.
S nem érv, erünkől mért dőlt itt a vér.
Hát kihűlt jobbom legyen rá az ámen,
ha elfeledlek egyszer, Jeruzsálem.

Jelünk itt falba karmolja a nép.
Kik bíztatják, sem tudják, mért teszik.
Királyi jel, sok más jelet túlélt.
Ne ródd fel, Uram vétekök nekik!
Ne vágasd falhoz szép kisdedeik...!
És fájó orcám rängjon majd a számhoz,
Ha elfeledlek egyszer, Arany János.

1992. OKTÓBER 3.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

Ízes ízek

Április, Húsvétra - Ünnepi töltött liba

6-8 kg-os liba, 1/2 kg borjúmáj v. libamáj, 20 dkg aszalt szilva, 20 dkg aszaltsárgabarack, 20 dkg szárított füge, 10 dkg mazsola, 5 dkg zsemlemorzsa, 1 l testes vörösbor, só, bors, bazsalikom, kakukkfű, fokhagyma granulátum, szegfűszeg.

Az egész libát megmossuk, szárazra töröljük. A belsejét bedörzsöljük bazsalikommal, sóval, borssal és megtöltjük a következő töltelékkel: kockára vágott máj, magnélküli aszalt szilva, aszaltsárgabarack, apróra vágott füge, mazsola, zsemlemorzsa, szegfűszeg izlés szerint. A nyílást összevarrjuk. A libát kívül bedörzsöljük sóval, borssal, kakukkfűvel és megszórkjuk bőven fokhagyma granulátummal. Mély tepsibe tesszük, aláöntve a bort, betakarjuk alufóliával és közepes lángon sütjük két órán át. Utána levesszük az alufóliát és megfordítjuk a libát, félóránként locsolgatjuk a peccsenyével. Túvel megszurkáljuk a liba bőrét, hogy kiszűljön a zsírja. Ropogósra sütjük a bőrét. Párolt kelbimbóval és rizizivel körtve tálaljuk.

Seidl Ambrus

NÉPI MONDÁSOK AZ IDŐJÁRÁSRÓL

április

- 6-án: Ha Irén napján nedves az idő, szűk lesz az esztendő
 24-én: Ha Szent György napján a varjú elbújhat a vetésben, jó lesz a termés
 25-én: Ha Szent Márk napján énekel a fülemüle, jó tavaszt hirdet, ha hallgat változó lesz a tavasz
 30-án: Ha május elseje előtt esik az eső, akkor nagy termés lesz, ha hideg van, vagy fagy, termés nem lesz.

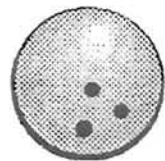
Szólások

Egy fecske nem csinál nyarat
 Ha a holdnak udvara van, eső lesz
 A szél szél, ha meleg is.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

NŐI CIPŐT A GYÁRTÓTÓL!

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
 DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
 KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

GELLAI LÁSZLÓ CIPŐGYÁRTÓ

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.
 Cipőipari Bt.
 5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.
 ☎/Fax (66) 386-896
 ☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

A TURUL CIPŐ KFT

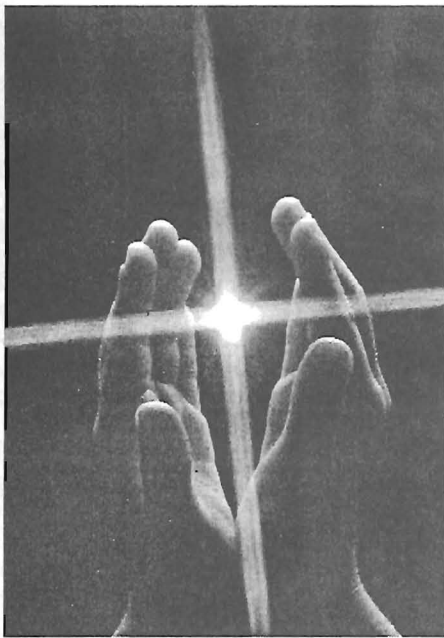

Felvételre keres varrónőket, cipő-felső-rész-készítőket és cipő gyártókat gyomaendrődi, dévaványai és kamuti telephelyeire, tartós munkára, jó kereseti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük, vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251 telefonon Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÍRÓ ISTVÁN, aki a Gárdonyi u. 13. sz. alatt lakott, március 8-án életének 87 évében rövid szenvedés után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: felesége, és annak családja, testvére és családja, a rokonok és az ismerősök.

Özv. CSATH SÁNDORNÉ ÁGOSTON TERÉZ, aki a Bocskai u. 31-ben élt, február 22-én életének 88 évében hosszú szenvedés után elhunyt. Gyászolják: fia, menyje, unokája, unokája férje, dédunokái, a rokonok és az ismerősök.

CSERENEYECZ ELEKNÉ RÁCZ HERMINA, aki a Katona József u. 46. sz. alatt élt, március 4-én életének 87 évében befejezte földi pályafutását. Gyászolják: fia, unokái, azok családja, a rokonság és az ismerősök.

DUDA LAJOS, volt endrődi lakos március 9-én Budapesten, életének 85. évében megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: családja, testvérei, rokonai és ismerősei, az Endrődiek Baráti Körének tagjai. Temetésére március 29-én a szarvasvégi temetőben került sor.

GYEBNÁR JÓZSEF, aki a Dobi u. 8.-ban élt, március 15-én életének 84 évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: fia és családja, a rokonság és az ismerősök.

GYURICZA GIZELLA, aki az Álmos utca 7. sz. alatt lakott, március 21-én életének 81.

évében hosszú betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: testvére Károly, a rokonok és az ismerősök.

KOVÁCS SÁNDOR, aki a Vásártéri Ltp. 28/B/8. sz. alatt lakott, március 11-én életének 74 évében rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: fia és családja, a rokonok és az ismerősök.

KOCSIS LAJOS, aki a Vörösmarty u. 43. sz. alatt élt; február 27-én életének 72 évében hosszú betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolja: A család.

MÁRTON LÁSZLÓ, volt endrődi lakos. február 8-án Orosházán, életének 74-évében elköltözött az élők sorából. Gyászolják: Leányai és családja, testvérei és családja, a rokonság és az ismerősök. Hamvasztás utáni temetése Budafokon volt február 28-án.

SÜTKEI JÁNOSNÉ GIRICZ ERZSÉBET, aki az Október 6. Ltp. 8/1. sz. alatt lakott, március 8-án életének 71 évében váratlanul elhunyt. Gyászolják: leánya, veje, unokái, dédunokái, a rokonok és az ismerősök.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Pintér Sándor hunyai lakost utolsó útjára elkísérték, és részvételükkel gyászunkban osztoztak.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Segítsétek a bajbajutottakat! Segítsétek az árvízkarosultakat!

Árvízi gyorssegély a gyomaendrődi gazdáktól

Mindannyian megdöbbenéssel és teljes együttérzéssel figyeltük a tiszai árvíz drámai képeit, szorongva hallgattuk a híradásokat, a heroikus küzdelemlről a mindent elborító vízzel, az ott élő emberek tragikus sorsáról.

A Vöröskereszt már a tragédia napján mozgósította a képzett és szolgálatot vállaló vízi-mentőit, s gyorsan elindította első segélyadományait. Gyomaendrődön több gazdálkodó úgy határozott, hogy termény és takarmányadománnyal próbál enyhíteni a beregi emberek, gazdák sorsán. Az adomány felajánlása március 12-én este történt s már 15-én 91 q. búzával, kukoricával megrakott teherautó indult útnak az árvízterületre. Küldeményüket vetéshez, az állatállomány takarmányozásához ajánlották fel. A nagy örömmel fogadott adományt Tákos, Csavoda, és Hetes-Fejércse községekben adtuk át a Polgármesteri hivatalokban lakossági felhasználásra. A szállítást szintén adományként ajánlották fel.

A Vöröskereszt, mint közvetítő nagyon szívesen vette ki részét a feladatokból, anélkül is inkább, mivel az ilyen tevékenység a leglényegesebb feladatai közé tartozik.

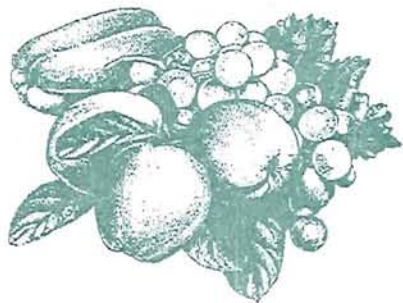
Az adományozók:
Búza Mihály,
Csath Lajos, Dávid Vince,
Diós Ferenc, Foglár Mihály,

Giricz Máté, Hanyecz László, Ipacs József, Iványi Miklós, Köles István, Molnár Endre, Nagy Endréné, Paróczai József, Püski Sándor, Szabó József, Székely János, Szujó Péter, Szujó Zoltán, Tímár Ernő, Vaszkó Imre, Vaszkó Sándor.

A szállítást szervezte Gellai Béla, lebonyolította Gellai László, a rakományt kísérte Kurilla Jánosné

Fotó: Császár Claudia)

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Zöldségtermesztés múltja és jelene

„Dalolj, pacsirta, hangjaid
Kikeltik a virágokat;
Szívem mily pusztá volt és benne már
Milyen sok szép virág fakad.”

Részlet Petőfi Sándor:
„Pacsirtaszót hallok megint” c. verséből

A táplálkozáshoz szükséges növények között már legrégebbi időben is feltalálhatók a zöldnövények. **Kezdeti időszakban**, feltehetően, gyűjtögetéssel biztosították a táplálkozásra alkalmas növényeket. Megbízható forrásból tudjuk, hogy már 5-6 ezer évvel ezelőtt termesztettek zöldségféléket. **Az ókori Egyiptomban** már öntözéses műveléssel termeltek hagymás (fokhagyma, vereshagyma) majd gyökérféléket (rettek, zeller). Hasonlóképpen Kínában is erre az időre tehető a fenti növények termesztése. Az időszámításunk kezdetén a **Római birodalomban** már magas fokon termesztettek táplálkozással szolgáló hasznos növényeket. **Európában** a Földközi tenger keleti medencéjét érintő területekről kerültek be hasznos zöldségfélék. A Középkorban, az egyházi intézményekben, kolostorokban folyt szakszerűnek mondható termesztés.

A honfoglaló magyarok a vándorlás éve alatt, majd letelepedésük során ismerkedtek meg az itt lakó népek által termelt növényekkel (bab, tök). A XIII. században már a konyhakertekben termesztették a táplálkozáshoz szükséges zöldség és fűszernövényeket. Ez a kert, általában a lakóház és a gazdasági udvar mellett volt. A gyümölcs, szőlő, káposztatermelés a falun kívüli nedvesebb területeken történt. Sok településen kívüli elnevezés ma is utal erre (Szőlőskertek, káposztás-dűlő stb.). A XV. Századtól a zöldségtulajdonosok már alkalmaztak kézimunkásokat, palántázásra, gyomlálásra, öntözésre.

Lippay János 1664-66-ban kiadott kertészeti könyvében részletesen elemzi a zöldségfélékre vonatkozó termesztési eljárásokat. Ugyanis testvérének az esztergomi érseknek kertjében tanulmányozhatta az ott látottakat, tapasztaltakat. Az ő korában, a XVII. Században, országszerte kezdtek kialakulni különféle zöldségtermelő területek: ilyen Gyula, Szentes környéke, Heves térségében a dinnye, Makó vidékén a hagyma, Szabolcs egyes községeiben a káposzta. Ebben a században a saját fo-

gyasztáson túl az ártermelés is kifejlődik. A nagy városok környékén lévő településeken már jelentős ez a tevékenység.

Azokról a vidékekről, ahol nagy mennyiségben természetesen tölire eltartható zöldségféléket, a betakarítás után kocsikkal hordták más falvakba eladásra. Sok esetben a zöldségről neveztek el az őszi vásárokat, pl.: káposzta vásár, hagyma piac.

Szarvason 1700-as évek második felében **Tessedik Sámuel** felesége segítségével 1773-ban első ízben termelt őszi salátát. Ösztönzésére kezdtek meg intenzívebben termelni a zöldségféléket. **A vasút feltalálása, és a hálózat kiépítése után** nagy tömegben kezdték szállítani a fővárosba a zöldségféléket.

Az 1800-as évek második felében, majd 1900-as évek elején jelentek meg hazánkban, a városok környéki falvakban a **bolgárkertészek**. Agrotechnikájukra jellemző volt a bolgár ágyas, barázdás öntözés, a kettős köztes termelés. Főleg a korai és nyári zöldségféléket termesztették (víz és hőigényeseket). A területet jól kihasználták, mert ugyanazon a földön évente egymást követve 3-4-féle növényt is termesztettek. Nagy súlyt helyeztek az öntözésre, figyelembe vették a szél, a talajviszonyokat. Gyomára és Endrődre is több család jött Bulgáriából. Szakszerű és sok munkával (napkeltétől, napnyugtáig) eredményesen dolgoztak, kisegítőket alkalmaztak. Sokan elsajátították a melegágykészítést, palántanevelés, palántázás, öntözés fortélyait. Utódaik, a szorgalmas elődök nyomán itt élnek közöttünk. (Dragonovék) Endrődön Petkov Iliev Dimitrov folytatott zöldségtermesztést a most Csókási-zug néven ismert területen.

Étkezésünkben a zöldségfélék fontos szerepet töltenek be. Magas vitamin és ásványanyag tartalmuk, de nem utolsó sorban kedvező étrendi hatásuk miatt fogyasztjuk. Nem hanyagolható el egyes növényeknél az íz és zamatanyag. (pl. Dinnye, paradicsom stb.) Hazánkban fokozatosan nő a zöldségfélék fogyasztása. **Jelenleg az egy főre jutó fogyasztás meghaladja a 90 kg-ot.** Legtöbbet káposztából fogyasztunk. Jelentős a zöldborsó, sárgarépa, dinnye, vöröshagyma fogyasztása is.

A korai zöldségfélék magjait a jó kertészkedő már elvetette, de még sok növény magját, a melegigényes növény palántáit ezután vetjük, illetve palántáljuk. Használjunk ki minden területet, termeljünk mennél több zöldségféléket családunk részére, sőt értékesítés céljából is.

Jó kertészkedést, sok örömet és sikerélményt kívánok valamennyi kertbarátnak.

HUNYA ALAJOS

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Tavaszi ajánlataim:

- ⇒ kukorica vetőmag, DEKALB – KISKUN stb.
- ⇒ lucerna mag, fűmag, takarmányrépa,
- ⇒ burgonya, bioburgonya
- ⇒ -tasakos zöldség, borsó
- ⇒ -virágmag, virághagyma, rózsátó
- ⇒ -virágföld, virágtáp, és cserepek
- ⇒ -lemosó vegyszerek, műtrágyák
- ⇒ -kézi permetezőzők, szerszámok, létrák
- ⇒ fűnyírók kedvező áron
- ⇒ gumicsizmák, munkaruhák, eső ruhák
- ⇒ szivattyúk, tömlők, faliák.

MÁRCIUS 1-TŐL MÁRCIUS 26-IQ GYOMA BELTERÜLETÉN
48,7 MM CSAPADÉK HULLOTT.

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd,

Damjanich u. 15. Tel.: Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva. Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PH/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.sziksi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu